

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΟΡΙΑΚΗ

ΥΛΟΓΙΑ

Έτος ΙΒ' • ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013

Αριθ. Τεύχους 136

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίς

01. Ὁ Χριστός «οὐκ ἤλθε βαλεῖν εἰρήνην...»! (π. Β. Θ. Β.)	443
02. Ὁ Ὑπουργός ἀκύρωσε τὴν ἐγκύκλιό του; (Λέων Μπράνγκ)	448
03. Ἡ ἐνορία τοῦ Ἀγ. Νικολάου Πευκακίων διαμαρτύρεται	451
04. Ἐπακόλουθα τῆς πνευματικῆς κρίσης (π. Κ. Λυράκης)	454
05. Πλησιάζουν τὰ Χριστούγεννα... (π. Κων. Ν. Καλλιανός)	457
06. «Ἐγώ» καὶ «ἐμεῖς» (Ἀγ. Νικολάου Βελιμίροβιτς)	460
07. Ἡ νίκη τῆς σιωπῆς (Νινέττα Βολουδάκης)	464
08. Ἡ πρόσωπικότητα τοῦ π. Ἐπιφανίου (Ὁ Κυθέρων Γεραφεῖμ)	466
09. Ὁ Ἀρχιεπ. Γεραφεῖμ γιὰ τὸν π. Ἐπιφάνιο (Π. Θεοδωρόπουλος)	473
10. Ὁ Θεός καὶ τὸ «σωματίδιο τοῦ Θεοῦ» (π. Πασχ. Γρίβας)	475
11. Ἡμέρες ἀγάπης!.. Ποιᾶς ἀγάπης; (Ἀν. Μυρίλλας)	477
12. Ἡ Χριστουγεννιάτικη Γιορτὴ μας	479
13. Ψυχιατρικὴ & Ὁρθόδοξη Πίστη (Χρῆστος Ἰστίκογλου)	480
14. Περί τοῦ ἐνάτου ἀποστολικοῦ Κανόνος (Ἰωάν. Νεονάκης)	482
15. Μία πολυπραγμονοῦσα κυρία (Γαράντης Καργάκος)	484
16. «Δέν τό ἔκανα ἐγώ!..» (Μαρίνα Διαμαντῆ)	486

ἐνοριακὴ ΒΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ

(Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)

Ἀσκληπιοῦ 38 (Ἀθήνα) Τ.Κ.106.80

Τηλ.:2103612449 - Fax:2103627037 - e-mail: vasvolou@otenet.gr

www.agnikolaos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Ἱ. Ναός Ἀγ. Νικολάου Πευκακίων

ΕΚΔΟΤΗΣ - Διευθυντής Συντάξεως: π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

Καλλιτεχνική Ἐπιμέλεια: Σαπφώ Νίνου

Τυπογραφικὴ Ἐπεξεργασία: Σπύρος Κροντήρης & Δέσποινα Καρζῆ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Ἰωάννης Χαραλάμης καὶ Κατερίνα Παπαδάκη

Ὑπὲρ Ἀναπαύσεως τοῦ πατρός τους

π. Ἀχιλλέως Παπαδάκη

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

Ἐπιτρέπεται ἡ μέ ὁποιοδήποτε τρόπο ἀναδημοσίευση τῶν ἀρθρῶν τοῦ τεύχους αὐτοῦ μέ τὴν ἀπαραίτητη προϋπόθεση νά ἀναγράφεται στήν ἀναδημοσίευση ἡ πηγή προελεύσεώς τους καθώς καὶ ὁλόκληρο τό ὄνομα τοῦ συντάκτου τους καὶ ὄχι μόνο τὰ ἀρχικά του, μέ τὰ ὁποῖα τυχόν δημοσιεύονται τὰ ἀρθρα στό περιοδικό μας.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ «ΟΥΚ ΗΛΘΕ ΒΑΛΕΙΝ ΕΙΡΗΝΗΝ ΑΛΛΑ ΜΑΧΑΙΡΑΝ»!

Περιμένοντας τὰ Χριστούγεννα –ὅσοι τούλάχιστον βρισκόμαστε στή μέση ἡλικία καί ἄνω– νοιώθουμε ἀκόμη πὸ ἐντονα σάν πρόσφυγες στήν ἴδια μας τήν Πατρίδα, ἀφοῦ ἡ Δημόσια ζωὴ δέν παρουσιάζει πιά σχεδόν κανένα ἐνδεικτικό τῆς πνευματικότητος μέ τήν ὁποία ἀνατραφήκαμε ἀπό βρέφη γιά νά γίνουμε Χριστιανοί Ὁρθόδοξοι.

Οἱ Δημόσιες Ὑπηρεσίες ψυχρές σέ ὁτιδήποτε θά θύμιζε ἐκκλησιαστική πνευματικότητα. Προϊστάμενοι καί ὑπάλληλοι Ὑπηρεσιῶν καί καταστημάτων συμπεριφέρονται σάν «ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ» καί ἀντιμετωπίζουν ἀκόμη καί τοὺς κληρικούς μέ τή φράση: «Ὅριστε κύριε, τί θέλετε κύριε;», ὡσάκис ἔρχονται σέ συναλλαγή μαζί τους. Τά σχολεῖα δέν εἶναι πιά φωλιές πού θά θερμάνουν τοὺς νεοσσούς ἀλλά καί τοὺς μεγαλύτερους μαθητές μέ τό ἥθος, τήν προβολή πνευματικῶν προτύπων, μέ τό προσωπικό ἐνδιαφέρον τῶν διδασκόντων, μέ τήν αὐταπάρνησή τους καί τήν πνευματική ἀγάπη τους.

Ἀκόμη καί οἱ Ναοί πολλῶν ἐνοριῶν, δυστυχῶς καί τῆς Ὑπαίθρου, ἔχουν χάσει τήν πνευματική ζεστασιά τους καί ἡ Ἱερατική Πατρική στοργή καί ἀγάπη ἔχουν ἀντικατασταθεῖ ἀπό τήν ψυχρή συναλλαγή καί τή συμμόρφωση σέ διαδικασίες.

Μέσα σ' αὐτές τίς συνθῆκες οἱ ἄνθρωποι, πού μεγάλωσαν μέ Ἀρχές, μελαγχολοῦν, καί ἐκεῖνοι πού μεγάλωσαν μέ ἐκκλησιαστική πνευματικότητα, ὑποφέρουν.

Δέν ἀναπαύονται πουθενά. Δέν βλέπουν σέ καμμιὰ ἔκφραση τῆς σύγχρονης ζωῆς «τόν Χριστό τῶν παιδικῶν τους χρόνων», πολὺ δέ περισσότερο δέν βλέπουν τόν Χριστό ὅπως μᾶς τόν δίδαξαν καί μᾶς τόν φανέρωσαν μέ τή ζωὴ τους οἱ πνευματικοί μας Πατέρες.

Παντοῦ ἐπικρατεῖ τό πνεῦμα τοῦ κόσμου. Ὅποιος ἔχει συνταχθεῖ μέ τό πνεῦμα αὐτό, ὑπερισχύει. Προβάλλεται, καταλαμβάνει ἡγετικές θέσεις, ἀποκτᾷ ἰσχυροὺς προστάτες ὥστε ἡ κατεδάφιση τῶν πνευματικῶν προπυργίων τῆς Πατρίδος μας νά μὴ συναντήσῃ κανένα ἐμπόδιο.

Ἀπόλυτη κατοχύρωση τῆς διαφθορᾶς, ὅπου καί ἂν παρατηρεῖται, ἀρκεῖ ἀπὸ τὰ «προϊόντα» τῆς νά λαμβάνει μερίδιο ἐκεῖνος πού ἔχει

τήν ἐξουσία νά τήν καλύπτῃ!

Ἡ ἀπελπισία τῶν πιστῶν ἀνθρώπων κορυφώνεται ὅταν διαπιστώνουν πῶς οὔτε στήν Ἐκκλησία δέν μποροῦν πιά νά ἐλπίζουν γιά ψυχική θαλπωρή οὔτε καί γιά δικαίωση τῆς ἀγανακτήσεώς τους ἐναντίον ἐκείνων πού ἰσοπεδώνουν, τά πάντα.

Βλέπουν παντοῦ ἕναν ἄρρωστο ἐφησυχασμό, μιά συνθηκολόγηση, μιά ἀποδοχή ἐνός μοιραίου πού ἀναπόφευκτα, πρέπει, τάχα, νά δεχθοῦμε.

Ὅμως, οἱ πιστοί ἄνθρωποι δέν ἡσυχάζουν μέ τά κηρύγματα τῶν ἐφησυχαστῶν γιατί εἶναι πράγματι πιστοί καί ἔχουν ἐπίγνωση τῆς μεγάλης τους εὐθύνης νά καταθέτουν τήν μαρτυρική τους πράξη κάθε στιγμή τῆς ζωῆς τους.

Μέ ἕνα λόγο οἱ πιστοί, πού ἀγωνίζονται μέ εἰλικρίνεια καί αὐταπάρνηση γιά νά ἐπικρατήσῃ στή γῆ μας καί ἰδιαίτερως στήν πνευματική μας Πατρίδα, τήν Ἑλλάδα, τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, αἰσθάνονται πνευματικά ἄστεγοι καί ὀρφανοί, ἀφοῦ οἱ τεταγμένοι νά εἶναι Πνευματικοί τους Πατέρες ἢ συμβιβάζονται μέ τήν ἐξέλιξη τῶν δημοσίων πραγμάτων καί τήν κατάρρευση τοῦ ἥθους τοῦ Ἑλληνα, θεωρῶντας τα –μάλιστα– ἀναπόφευκτη ἐξέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ, ἢ –στήν καλύτερη ἐκδοχή– ἀσχολοῦνται μέ τά συμπτώματα καί ὄχι μέ τό κυρίως πρόβλημα, πού εἶναι ἡ ὀλοκληρωτική κατάληψη τῆς περιοχῆς τοῦ Θεοῦ ἀπό τήν Πολιτική Ἐξουσία.

Ποίος συνειδητά πιστός ἄνθρωπος αἰσθάνεται πνευματική ἀσφάλεια σήμερα στήν Πατρίδα μας, ὥστε ἀπερίσπαστος νά ἐπιδοθῇ στήν προσωπική του καλλιέργεια καί στήν καλλιέργεια τῆς οἰκογενείας του; Ὅταν πρέπει ἀνά πᾶσα στιγμή νά ἀντιπαλεῦῃ γιά νά ξεκαθαρίσῃ μέσα του ποιά εἶναι τελικά ἡ Ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας Του καί ὄχι ἀπλῶς ποιά εἶναι ἡ θρησκευτικοκοιτουριάρικη ἀποψη ἐκκλησιαστικῶν μεγαλοτιτλούχων ἢ ἡ φιλτραρισμένη ἀπό τό «πολιτικῶς ὀρθόν» τῆς «Νέας Ἐποχῆς», πῶς νά τοῦ μείνῃ κουράγιο γιά νά ἀνδρωθῇ πνευματικά;

Τό σοβαρότερο πρόβλημα σήμερα δέν εἶναι ἡ πνευματική καί οἰκονομική κρίση, πού δημιούργησαν πρωταγωνιστικά οἱ Πολιτικοί μας, ἀλλά ἡ ἔλλειψη Ἐκκλησιαστικῆς Αὐθεντίας μέ Πανελλήνιο κύρος καί ἀναγνώριση, πού θά λειτουργοῦσε ὡς ἡ Ὅρνις πού θά ἐπισυνήγαγε τούς πιστούς «ὑπό τās πτέρυγας» τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀλήθειας.

Δέν εἴμαστε τόσο βαρειά κατατεθλιμμένοι ὥστε νά χάσουμε

τήν Πίστη μας. Δόξα τῷ Θεῷ! Γι' αὐτό πιστεύουμε, ὅτι ὑπάρχουν καί στίς μέρες μας ἐκφρασταί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐθεντίας, ἀλλά, δυστυχῶς, εἶναι κρυμμένοι καί, πρὸς τό παρόν, δέν ἐμφανίζονται στό Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅμως, τό γεγονός ὅτι, ἀφ' ἑνός μὲν δέν ἐμφανίζονται ἀκόμη δημόσια οἱ ζῶντες Ὁδηγοί καί, ἀφ' ἑτέρου, ὅτι ὁ Θεός ἔχει πάρει ἀπό τήν ἐπίγεια ζωή τούς Αὐθεντικούς Πατέρες μας, ἐκείνους πού μέχρι χθές ἐμπιστευόμαστε ἀπόλυτα, καταδεικνύει ὅτι ὁ Οὐρανός ἔχει φρίξει μέ τήν ἀποστασία τοῦ πάλαι ποτέ εὐσεβοῦς Ἔθνους μας καί ἀπέστρεψε τό Πρόσωπό Του ἀπό τή Δημόσια ζωή μας, ἀρνούμενος νά ἐπιβλέπη μονάδες πιστῶν ἀνθρώπων καί ὄχι ἀγέλες ἀπλῶς καί ὥς ἔτυχε θρησκευομένων.

Ἰδιαίτερος τραγική εἶναι ἡ ἀπουσία τῆς Ἐπισκοπικῆς Αὐθεντίας ἀπό τή Δημόσια ζωή τῆς Πατρίδος μας. Ἀπό τό ἓνα ἄκρο ἀκούγονται Ἐπισκοπικά λόγια πού ἔχουν καταδικασθεῖ ἀπό τόν Θεό καί τούς ἀνθρώπους του ἐδῶ καί αἰῶνες, ὅπως ὅτι οἱ Παπικοί δέν εἶναι αἵρετικοί γιατί, τάχα, ἡ σημερινή Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων δέν τό παραδέχεται(!) καί, ἀπό τό ἄλλο ἄκρο, μιά ἀκατάσχετη «εὐσεβῆς φλυαρία» παπαγαλίζουσα τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, χωρίς, ὅμως, νά εἰσπράττει ὁ λαός μας ἀπό τούς Ποιμένες του οὔτε ἶχνος ἀπό τό Θεόμορφο ἀγιοπατερικό ἦθος καί τήν Χριστομίμητη βιωτή τῶν ἁγίων μας.

Τά δύο αὐτά φαινομενικῶς ἄκρα, οἱ δύο μερίδες, τῶν νεωτεριστῶν καί τῶν πιό παραδοσιακῶν Ἐπισκόπων, παραμένουν συμπαγῇ καί ἀρρήκτως συνδεδεμένα σέ ἓνα «σύνδεσμον ἀδικίας» κατά τοῦ Ὁρθοδόξου λαοῦ, ὁ ὁποῖος διαπιστώνει ὅτι, ὅπως καί ἂν ἔχουν τά πράγματα, οἱ «Πρίγκιπες τῆς Ἐκκλησίας» μένουν πάντα ἀχώριστοι μεταξύ τους, παρά τίς ὅποιες τους θεωρητικές διαφορές, καί χωρισμένοι ἀπό τόν Λαό τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Χριστός, πού περιμένουμε μελαγχολικά ἀλλά καί μέ λαχτάρα νά Γεννηθῇ Δυναμικά φέτος, ἦλθε στή Γῆ μας ὄχι γιά νά ἐπιβάλλει μιά εἰρήνη πού θά σκεπάζει τήν ἀλήθεια καί τό φέμα σέ μιά «μεῖζιν ἄμικτον», ἀλλά ἦλθε **«πῦρ βαλεῖν»!** Ἦλθε νά φέρει ὄχι «εἰρήνην ἀλλά μάχαιραν». Ἦλθε νά διχάσῃ καί τούς πιό στενοὺς συγγενεῖς μεταξύ τους ὅταν ἡ συγγένειά τους βρίσκεται μόνο στό αἷμα καί ὄχι στό πνεῦμα καί αὐτό, **γιά νά χωρίσῃ τελεσίδικα τήν Ἀλήθεια ἀπό τό φέμα.**

Ὁ Χριστός ἦλθε γιά νά διαιρέσῃ τά σπίτια! Τόν πατέρα ἀπό

τόν γυιό, τήν νύφη από τήν πεθερά! Καί ἐμεῖς φοβόμαστε μήπως καί διαιρεθεῖ ἡ Ἱεραρχία μας; Βεβαίως νά διαιρεθῇ! Νά ξεχωρίσῃ ἡ ἡρα ἀπό τό σιτάρι. Νά ξεχωρίσουν οἱ καθοδηγοῦντες τοὺς Πολιτικούς ἀπό τοὺς ὑποτακτικούς τῶν Πολιτικῶν. Οἱ ψευδοεπίσκοποι ἀπό τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας μας!

Τί περιμένουν οἱ Ἱεράρχες μας καί δέν καταγγέλουν στόν λαό σύνολο τό πολιτικό σύστημα πού κατεξευτέλισε τήν Πατρίδα μας καί μέ ἀσταράτητη μανία –πότε ἀπροκάλυπτα καί πότε ὑποκριτικά συγκεκαλυμμένα– διώκει τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία Του, μέ τό νά πριονίζει τήν πνευματική μας ζωή;

Ποῦ ἀποσκοποῦν οἱ Ἱεράρχες μας; Ἐως πότε θά σέβονται τοὺς ἀσεβεῖς; Ἐάν τώρα πού ὅλος ὁ Ἑλληνικός λαός ἔχει σιχαθεῖ τοὺς Πολιτικούς καί ἔχει πρωτοφανῇ ἀγανάκτηση ἐναντίον τους, οἱ Ἱεράρχες μας δέν τολμοῦν νά ἐκφράσουν τόν λαό μας, τότε δέν μᾶς χρειάζεται ἄλλη ἀπόδειξη γιά νά βεβαιωθοῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δέν ἡγεῖται ἀλλά καθοδηγεῖται ἀπό τοὺς Πολιτικούς!

Δέν βλέπουν οἱ Ἱεράρχες μας ὅτι ἡ ὥρα εἶναι ἤδη περασμένη, ὅτι «πρός ἐσπέραν ἐστί καί κέκλικεν ἡ ἡμέρα»; Μέ συναισθηματορομαντική θρησκευτικότητα καί πολιτική ὑποταγή θά σώσουμε τόν λαό μας; Θά ἀφήνουν ἐπὶ πολύ ἀκόμη, οἱ ὄντως πιστοί καί εὐσεβεῖς Ἱεράρχες μας, τοὺς θρησκευτικούς καί πολιτικούς λύκους νά συνεργάζονται ἀρμονικά, κατασπαράζοντες τήν Ποίμνη τοῦ Θεοῦ μας, τήν Ἑλλάδα μας, γιά νά μὴν διχάσουν, τάχα, τόν λαό ἀπό τοὺς πολιτικούς του ἢ ἀπό τοὺς κακοὺς Ποιμένες του; Εἶναι κακό νά διχάσουμε τόν λαό ἀπό τοὺς ἐχθρούς του; Ἐκτός καί ἂν δέν ἔχουμε ἀκόμη καταλάβει τί συμβαίνει, ὁπότε εἴμαστε ἀκόμη πιό ἐπικίνδυνοι!

Οἱ «καιροὶ οὐ μενετοί»! Ἦν τώρα, ἄμεσα, θά γίνη κάτι, ἦ, Ἑλλάδα, ὡς Μοναδική Πνευματική Ὁρθόδοξη Κοιτίδα, ἦλθε τό τέλος σου!

Ἦ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας νά μὴν ἀφήσῃ νά «ἀρθῇ ἡ Βασιλεία Του» ἀπό τόν Τόπο μας, ἀλλά νά διχάσῃ μέ ἀπόλυτα πνευματικό τρόπο τό φέμα, πού λαθραῖα καί ὑπουλα πολιτογραφήθηκε ὡς Ὁρθόδοξο καί Ἑλληνικό, καί νά δώσῃ «ἰσχύν τῷ λαῷ Του», ὥστε καί πάλι ἀπό τήν Πατρίδα μας νά δοξασθῇ «τό Ὄνομά Του ἐν τοῖς Ἐθνεσι»!

π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

Τό Πρόγραμμα τῆς Ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου

Τό ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης, **5ης Δεκεμβρίου**, στίς **6³⁰ μ.μ.** θά ἀρχίσῃ ὁ ἑορτασμός μέ Πανηγυρικό Ἀρχιερατικό Ἑσπερινό καί Ἀρτοκλασία, χοροστατοῦντος τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κ. **Θεοδωρήτου**.

Τό ἴδιο βράδυ, **9⁰⁰ μ.μ.** ἕως **1¹⁵** τό πρωῒ, θά τελεσθῇ Ἀγρυπνία, ἡ ὁποία θά περιλαμβάνῃ Ἑσπερινό, Ὅρθρο καί Θ. Λειτουργία.

Τό πρωῒ τῆς Παρασκευῆς, **6 Δεκεμβρίου**, ὥρα **7⁰⁰**, θά ἀρχίσῃ ὁ Ὅρθρος καί ἐν συνεχείᾳ θά γίνῃ Ἀρτοκλασία καί ἡ Θ. Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου κ. Ἀθηναγόρου καί συλλειτουργοῦντος τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κ. **Θεοδωρήτου**.

Τό ἀπόγευμα στίς **5 μ.μ.** θά γίνῃ ἡ Λιτάνευση τῆς ἱερᾶς Εἰκόνης καί τῶν ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Νικολάου μέ τή συνοδεία τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καί ἐν συνεχείᾳ

Ἡ εἰκόνα τοῦ Τέμπλου τοῦ Ναοῦ μας
χωρίς τήν ἀσημένια ἐπένδυσή της.

θά τελεσθῇ ὁ Ἑσπερινός τῆς **7ης** τοῦ μηνός (συμφαλλομένων καί τῶν ὕμνων τῆς Ἀποδόσεως τῆς Ἑορτῆς) καί ἡ Παράκλησις τοῦ Ἁγίου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΚΥΡΩΣΕ ΤΗΝ ΕΓΚΥΚΛΙΟ ΤΟΥ;

Στό προηγούμενο τεύχος της «Ενοριακής Εύλογίας» με τίτλο «Κράτος εν κράτει» (<http://www.agnikolaos.gr/images/stories/ee/2013/135.pdf#page=19>) είχε δημοσιευθεί ή αίτηση - διαμαρτυρία μου, την οποία είχα υποβάλει στις 10-10-2013 στην Διεύθυνση Δ/βάθμιας Έκπαίδευσης.

Στις 4-11-2013 έλαβα απάντηση από την Δ/βάθμια Έκπαίδευση, την οποία παραθέτω ευθύς καί εν συνεχεία θά την σχολιάσω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ,

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π.Ε. & Δ.Ε. ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Β' ΑΘΗΝΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Αγ. Παρασκευή, 04-11-2013
Αρ. Πρωτ.: 20138

ΠΡΟΣ: κ. Βάλτερ Λέο Μπρανγκ
Εκπαιδευτικό κλ.ΠΕ 01
στη Σχολή Μωραΐτη

Ταχ. Δ/ση : Λ. Μεσογείων 324
Τ.Κ. – Πόλη : 153 41- Αγ. Παρασκευή
Πληροφορίες: Άνθη Αναστασία, Μανώλη Σοφία
Τηλέφωνο : 210 6525347
FAX : 210 6000870
Ιστοσελίδα : <http://dide-v-ath.att.sch.gr/>
Email : mail@dide-v-ath.att.sch.gr/

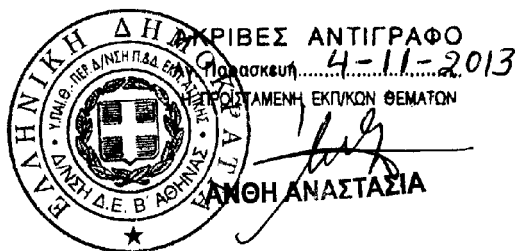
ΘΕΜΑ: « Απάντηση στην αίτηση - διαμαρτυρία σχετικά με το μάθημα των Θρησκευτικών »

Σε απάντηση του αρ. πρωτ. 20138/10-10-2013 εγγράφου σας προς την υπηρεσία μας, σας επισημαίνουμε ότι, σύμφωνα με την αρ. πρωτ. 133099/Γ2/19-09-2013 εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ., το μάθημα των Θρησκευτικών είναι υποχρεωτικό(αρ. 16, παρ.2 του Συντάγματος) και διδάσκεται στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας σύμφωνα με τα επίσημα υποχρεωτικά αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα.

Για την περίπτωση απαλλαγής μαθητή από το μάθημα θα πρέπει να εφαρμοστεί πιστά η παραπάνω εγκύκλιος. Επιπρόσθετα, σας ενημερώνουμε ότι ύστερα από προφορική διευκρίνιση του Υ.ΠΑΙ.Θ. ο όρος «προσυπογράφεται» της παραπάνω εγκυκλίου σημαίνει απλή ενημέρωση του διδάσκοντα καθηγητή.

Τέλος, σύμφωνα με τα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα το μάθημα διδάσκεται δύο ώρες εβδομαδιαίως σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου και στην Α΄ και

Β' τάξη των ΓΕΛ, ενώ στη Γ' τάξη των ΓΕΛ διδάσκεται 1 ώρα την εβδομάδα. Τα παραπάνω θα ελεγχθούν από το ωρολόγιο πρόγραμμα που θα αποστείλει το σχολείο σας για έγκριση στην υπηρεσία μας.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ/ΝΣΗΣ Δ.Ε. Β' ΑΘΗΝΑΣ

Τ.Σ.Υ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΦΑΛΟΥΚΑΣ
ΦΥΣΙΚΟΣ-ΡΑΔΙΟΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ

Σχολιασμός

Όπως έπισημάνθηκε ήδη στην δημοσιευμένη καταγγελία μου, η επέμβαση της Ύπηρεσίας ήταν σχεδόν άμεση στο ζήτημα της μείωσης των ωρών διδασκαλίας που είχε επιβάλει τό Σχολείο μου στο μάθημα των Θρησκευτικών στην Α' και Β' τάξη του Λυκείου. Αποκαταστάθηκε τό ωράριο όπως προβλέπεται στα ωρολόγια προγράμματα του Υπουργείου. Στο θέμα αυτό αναφέρεται ή τρίτη παράγραφος της παραπάνω απάντησης.

Στό πλέον ουσιαστικό, όμως, μέρος της διαμαρτυρίας μου, στην καταγγελία των τόσο προκλητικών καί προσβλητικών πρός τό Σύνταγμα της χώρας μας πρακτικών που εφαρμόζει τό Σχολείο μου, ή απάντηση είναι στερεότυπη επανάληψη του υποχρεωτικού χαρακτήρα του μαθήματος των Θρησκευτικών, τόν οποίο όντως έπισημαίνει έξαρχής ή πρόσφατη έγκύκλιος του Υπουργού Παιδείας καί Θρησκευμάτων. Στή συνέχεια, όμως, ή ίδια ή έγκύκλιος στην πράξη **καταργεί αυτόν τόν υποχρεωτικό χαρακτήρα** μέ τή δυνατότητα απαλλαγής που δίνει άνεξαιρέτως σέ όλους τούς μαθητές, άρκει νά επικαλεσθούν λόγους θρησκευτικής συνειδήσεως.

Άρα ή άναφορά του κ. Υπουργού στό άρθρο 16, πάρ. 2 του Συντάγματος, στό όποιο θεμελιώνεται ό υποχρεωτικός χαρακτήρας του μαθήματος των Θρησκευτικών, είναι άπλως προσχηματική. Έμπαίζει τούς Έλληνες πολίτες καί στην ουσία αφήνει πλέον **έντελώς άνεξέλεγκτες τίς σχολικές μονάδες** στό χειρισμό των απαλλαγών! Άπλως επιβάλλονται κάποιες τυπικές διαδικασίες. Στούς Διευθυντές των Σχολείων δίνεται ή εύχέρεια, νά διδάσκουν καί νά εκπαιδεύουν άπροκάλυπτα τούς μαθητές στην περιφρόνηση του βασικού νόμου του Κράτους. Ένας είναι ό «νόμος» σχετικά μέ τό μάθημα των Θρησκευτικών που προωθεί τό Υπουργείο Παιδείας: ή διασφάλιση άτομικών συμφερόντων. Καί προκειμένου νά διακρίνονται οί μαθητές στόν τομέα αυτό, τούς συγχωρείται άκόμα καί ή έξαπάτηση μέ ψευδείς δηλώσεις ένώπιον Δημοσίας Αρχής!

Βέβαια, όλα αυτά δεν λέγονται ξεκάθαρα, αλλά κρύβονται πίσω από την δήθεν προστασία της ελευθερίας της συνειδήσεως των μαθητών, γιά την οποία κάνει ο κ. Υπουργός, επίδειξη δημοκρατικής ευαισθησίας!...

Η ανάπτυξη της θρησκευτικής συνειδήσεως, ή πνευματική καλλιέργεια των μαθητών, **πού όρίζεται ρητά από τό Σύνταγμα ως σκοπός της παιδείας**, θεωρείται πλέον σήμερα γιά τό Ύπουργείο Παιδείας πολυτέλεια.

Η είδηση γιά την πανθομολογούμενη πνευματική κρίση της ελληνικής κοινωνίας μοιάζει νά μήν έχει φτάσει άκόμα στό Ύπουργείο Παιδείας καί Θρησκευμάτων. Ή μήπως θεωρεί, ότι ή ύπέρβαση της κρίσης αυτής μπορεί νά γίνει μέ τό νά προβάλλεται ως προτέρημα, άρα καί ως στόχος εκπαιδευτικός, ή καλλιέργεια μιās προδοτικής συνείδησης; Διότι αυτή ή προδοτική συνείδηση αποκρυσταλλώνεται τόσο στην στάση του Όρθόδοξου Ύπουργού, ό όποιος, προβάλλοντας τό επικάλυμμα του ύποχρεωτικού χαρακτήρα του μαθήματος, δεν διστάζει στή συνέχεια νά στερεί τους μαθητές από τό μάθημα του πνευματικού τους καταρτισμού, όσο καί στην επιλογή των Όρθόδοξων μαθητών καί των γονέων τους, οί όποιοι έναντι πινακίου φακής προβαίνουν μέ ψευδείς δηλώσεις –χωρίς, όπως φαίνεται, νά τους έλέγχει ή συνείδησή τους– στην άπαλλαγή από τό μάθημα εκείνο πού κατ' έξοχήν τους καλλιεργεί πνευματικά, προφασιζόμενοι λόγους θρησκευτικής συνειδήσεως.

Ίδιαίτερα βαρυσήμαντη είναι καί ή δεύτερη παράγραφος της άπάντησης, στην όποία ή Ύπηρεσία ως προς τό ζήτημα των άπαλλαγών συνιστά την πιστή τήρηση της πρόσφατης έγκυκλίου. Καί άμέσως παρακάτω ή **«πιστή» τήρηση άναιρεΐται(!)** μέ μιá προφορική διευκρίνιση πού δόθηκε από τό Ύπουργείο. Διευκρινίζεται (=ουσιαστικά αυτοαναιρεΐται τό πνεύμα της έγκυκλίου), ότι ή φράση **«προσυπογράφεται»** από τον Θεολόγο Καθηγητή ή δήλωση άπαλλαγής ενός μαθητή από τά Θρησκευτικά, ...**«σημαίνει άπλή ένημέρωση του διδάσκοντα καθηγητή»!** Τό ρήμα **«προσυπογράφεται»** –προκειμένου νά εξασφαλισθεΐ δολίως πλήθος μαθητικών άπαλλαγών– μεταφράζεται σέ **...ένημερώνεται!**

Βέβαια, ή ύπηρεσία του Ύπουργείου δεν καταδέχεται καθόλου νά άσχοληθεΐ μέ τό Π.Δ. 104/1979, στό όποίο παραπέμπει ή έγκύκλιος του Ύπουργού ως προς τή διαδικασία της άπαλλαγής καί τό όποιο στό άρθρο 22 παρ. 2 ρητά αναφέρει: **«Επί της... αίτήσεως αποφάινεται ό Διευθυντής του σχολείου μετά του κατά περίπτωση άρμοδίου διδάσκοντος καθηγητού».**

Καί αναρωτιέται κανείς μέ βάσει τά παραπάνω: Ό ίδιος ό Ύπουργός άκύρωσε την έγκυκλιό του στό νευραλγικό αυτό σημείο, πού μέ δημοκρατικό πνεύμα θέτει μιá δικλειδα έλέγχου στην ένδεχόμενη αυθαίρεσία Διευθυντών

Σχολείων; Εἶναι, ὅμως, δυνατόν νά δέχεται ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργός σέ ἓνα τόσο λεπτό σημεῖο νά διαστρεβλώνεται, μέ μιᾶ προφορική διευκρίνηση ὑπαλλήλων του (πού θεωρητικά μπορεῖ νά ἔχει δοθεῖ ἀκόμα καί ἀπό τό θυρωρό τοῦ Ὑπουργείου), γραπτό κείμενο πού φέρεي τήν ὑπογραφή του; Οὔτε ὄνομα ἀναφέρεται, οὔτε τμῆμα ἀναφέρεται, ἀόριστα καί πιθανῶς μέσω τηλεφώνου δόθηκε ἀπό τό Ὑπουργεῖο ἡ περιβόητη ὁδηγία ἥ καί δέν δόθηκε καθόλου. Δέν εἶναι, ἄραγε, πασίδηλο, ὅτι ὁ Ὑπουργός ἔχει χάσει πλέον τόν ἔλεγχο τοῦ Ὑπουργείου του, ἀφοῦ Δ/βάθμιες Διευθύνσεις, προκειμένου νά καλύψουν τίς αὐθαιρεσίες καί παρανομίες Διευθυντῶν Σχολείων, μποροῦν καί τροποποιοῦν μέ προφορικές διευκρινήσεις κατὰ τό δοκοῦν γραπτά κείμενα τοῦ ἴδιου τοῦ Ὑπουργοῦ;

Αὕτη ἡ ἀνεξέλεγκτη κατάσταση δέν ἐξοργίζει τόν Ὑπουργό ἤ μήπως δέν τήν ἔχει ἀντιληφθεῖ ἀκόμα; Ὅτι καί νά δεχθεῖ κανεῖς, μαρτυρεῖ τήν ἀξιοθρήνητη καί τραγελαφική κατάσταση στό Ὑπουργεῖο Παιδείας καί Θρησκευμάτων. Ἐκτός καί ἂν στό “παιχνίδι” αὐτό εἶναι πρωταγωνιστής ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργός καί γιά πολιτική σκοπιμότητα ἀφήνει σέ ἄλλους τήν ...“βρώμικη” δουλειά!

Λέων Μπράνγκ

Δρ. Θεολογίας

Η ΕΝΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀπευθύνει Διαμαρτυρία

πρός τόν Ὑπουργό Παιδείας, διά βίου Μάθησης καί
Θρησκευμάτων

κ. Κωνσταντῖνον Ἀρβανιτόπουλον

Καί καλεῖ τούς Ἑλληνας Πολῖτες νά τήν συνυπογράψουν

Κατόπιν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐκλεκτοῦ ἐπιστήμονος Θεολόγου Δρ. Λέοντος Μπράνγκ καί τοῦ Περιοδικοῦ μας, οἱ ὁποῖες παρ' ὅτι ἦσαν καίριες, ἔπесαν εἰς «ῶτα μή ἀκουόντων», ἡ Ἐνορία μας ἀποφάσισε νά ἀπευθύνῃ ἀνοικτή ἐπιστολή Διαμαρτυρίας πρὸς τόν Ὑπουργό Παιδείας καί καλεῖ τόν Ὁρθόδοξο λαό μας νά τήν προσυπογράψῃ.

Ὅσοι, λοιπόν, ἀπό τούς ἀναγνώστες μας ἐπιθυμεῖτε νά συμπερι-

ληφθῇ ἡ ὑπογραφή σας στό κατωτέρω κείμενο, ἔχετε τήν δυνατότητα νά τό πράξετε εἴτε στόν Ἱερό Ναό μας, εἴτε στήν Πνευματική Ἑστία **ΥΠΑΚΟΗ, Μαυρομιχάλη 96**, εἴτε μέσω e-mail: vasvolou@otenet.gr, γράφοντας τό ὀνοματεπώνυμόν σας, τό πατρώνυμο, τόν ἀριθμό ταυτότητος ἢ διαβατηρίου καί, ἂν θέλετε, δηλαδή ἐντελῶς προαιρετικά, διεύθυνση καί τηλέφωνο.

Ἐπιστολή – Διαμαρτυρία

**πρός τόν Ὑπουργό Παιδείας, διά βίου Μάθησης καί Θρησκευμάτων
κ. Κωνσταντῖνον Ἀρβανιτόπουλον**

Ἀξιότιμε Κύριε Ὑπουργέ,

Οἱ ὑπογραφόμενοι Ἕλληνες πολῖτες θέλουμε νά διαμαρτυρηθοῦμε γιά τήν ἄνιση μεταχείριση τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν Ὁρθόδοξων μαθητῶν τῆς χώρας μας σέ ὅλες τίς σχολικές βαθμίδες ἀλλά κυρίως στά Λύκεια, ἐπειδή ἐκεῖ τά τελευταῖα χρόνια παρατηρεῖται τό φαινόμενο, ἀρκετοί Ὁρθόδοξοι μαθητές, προκειμένου νά «γλιτώσουν» ἀπό τό βάρος ἑνός μαθήματος, νά ζητοῦν καί νά ἐπιτυγχάνουν τήν ἀπαλλαγή τους ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν.

Ἐξ' ἀρχῆς διευκρινίζουμε ὅτι ὅσα ἀναφέρονται παρακάτω στό ζήτημα τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν λέγονται ἀποκλειστικά γιά Ὁρθόδοξους μαθητές. Ἐπ' οὐδενί λόγῳ ἔχουμε σκοπό νά θίξουμε τό συνταγματικά θεμελιωμένο δικαίωμα τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπό τό μάθημα αὐτό, ἀποκλειστικά καί μόνο γιά λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης ἐκ μέρους ἄθεων, ἑτερόδοξων ἢ ἑτερόθρησκων μαθητῶν.

Γιά Ὁρθόδοξους μαθητές ὅμως, ὅπως γνωρίζετε καλά, δέν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα ἀπαλλαγῆς ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν (βλ. τίς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας 3356/1995, 2176/1998, τήν πρόσφατη ἀμετάκλητη ἀπόφαση 115/2012 τοῦ Διοικητικοῦ Ἐφετείου Χανίων καί τή σχετική νομοθεσία Ν. 1566/1985). Παρά ταῦτα ἀρκετοί Ὁρθόδοξοι μαθητές, ἐκμεταλλευόμενοι τή δυνατότητα πού τοὺς παρέχει ἡ τελευταία μέ ἀρ. πρωτ. 133099/Γ2/19-09-2013 ἐγκύκλιός σας σχετικά μέ τό θέμα αὐτό, ἐπικαλοῦνται λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης καί κατορθώνουν ἔτσι νά ἀπαλλάσσονται ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν πού ἔχει ὀριστεῖ ἀπό τό ἴδιο το Σύνταγμα (ἄρθρο 16, παρ. 2) τῆς Πατρίδας μας ἀκριβῶς γιά νά τοὺς καλλιεργήσει καί νά τοὺς ἀναπτύξει αὐτή τῇ θρησκευτικῇ συνείδηση πού ἐννοεῖται ὅτι ἔχουν ὡς Ὁρθόδοξοι μαθητές. Ἐπομένως οἱ δηλώσεις αὐτές ἐκ μέρους Ὁρθόδοξων μαθητῶν –σ' αὐτό καταλήγει ἡ ἀπλή λογική σκέψη– εἶναι ψευδεῖς. Τῇ θέσῃ αὐτῇ υἱοθετεῖ καί ἡ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Ἐφετείου Χανίων (115/2012, σ.25), στήν ὁποία ἀναφερθήκαμε ἤδη παραπάνω.

Ἐνώπιον αὐτῆς τῆς καταστάσεως ἐπιτρέψτε μας νά ἀναρωτηθοῦμε, πῶς ἐσεῖς, ὡς Ὁρθόδοξος Ὑπουργός, μέ τό βάρος τῆς εὐθύνης πού σᾶς ἐπιφορτίζει ἡ θέση πού κατέχετε, μπορείτε νά συμβιβάζετε στή συνείδησή σας τό νά εὐνοοῦνται αὐτοί οἱ μαθητές (ἀφοῦ ἔχουν νά

διαβάζουν ένα μάθημα λιγότερο και επί πλέον μπορούν να αξιοποιούν τις ώρες εκείνες που οι συμμαθητές τους έχουν Θρησκευτικά για την καλύτερη προετοιμασία τους για τις Πανελλαδικές Έξετάσεις) έναντι όλων εκείνων των μαθητών που δεν επιτρέπουν στον έαυτό τους με τό φθηνό αυτόν ανήθικο και προδοτικό για την Πίστη τους τρόπο να ζητήσουν την απαλλαγή από τό μάθημα των Θρησκευτικών;

Κυριολεκτικά δικαία όργη προκαλείται στους μαθητές αυτούς και στους γονείς τους από την απροκάλυπτα αντιχριστιανική τακτική του Υπουργείου σας με τή δημιουργία ενός προβλήματος έκ του μηδενός, χωρίς να προηγηθεί καμιά μαθητική ή γονεϊκή απαίτηση αλλά και χωρίς κανένα έκ μέρους σας σεβασμό προς την Όρθόδοξη Πίστη και προς τό Σύνταγμα της Πατρίδος μας, τό όποιο όρκισθήκατε να φυλάσσετε.

Επίσης τούς έξοργίζει τό γεγονός ότι τό Υπουργείο σας, προκειμένου να δικαιώσει τούς παραβάτες Διευθυντές των Σχολείων, κωφεύει προκλητικά, όπως έγινε πρόσφατα με την καταγγελία απαράδεκτων πρακτικών σέ Ίδιωτικό Σχολείο, όπου οι Όρθόδοξοι μαθητές ώθούνται κυριολεκτικά στην απαλλαγή από τό μάθημα των Θρησκευτικών, τό όποιο λίγο πολύ παρουσιάζεται ως προαιρετικό, και «αμείβονται» στην αντίστοιχη ώρα, όταν προβούν στις δηλώσεις απαλλαγής (στή Γ' Λυκείου τό ποσοστό των απαλλαγέντων άγγίζει τό 70%), με στήριξη σέ μαθήματα κατεύθυνσης. (βλ. Κράτος έν κράτει)

Χωρίς να άπαντήσουν επί της ουσίας της καταγγελίας, οι ύπηρεσίες του Υπουργείου σας έδωσαν αντιφατικές άπαντήσεις, για να δικαιολογήσουν τά άδικαιολόγητα: Έπανελάβαν την άρχική πρόταση της έγκυκλίου σας για τόν ύποχρεωτικό χαρακτήρα του μαθήματος των Θρησκευτικών και στή συνέχεια, ως προς τό θέμα των απαλλαγών, υπέδειξαν την πιστή τήρηση της έγκυκλίου (βλ. Άπάντηση στην Αίτηση-Διαμαρτυρία) ή όποία, όπως άκριβώς φάνηκε παραπάνω, υποθάλπει αυτές τις καταστάσεις!

Γι' αυτό, άξιότιμε κ. Υπουργέ, ζητούμε την άμεση ανάκληση της παραπάνω έγκυκλίου σας και την αντικατάστασή της με νεώτερη, ή όποία, ανταποκρινομένη στό Σύνταγμα, στις άποφάσεις του Συμβουλίου της Έπικρατείας, στην άμετάκλητη άπόφαση του Διοικητικού Έφετείου Χανίων και στή σχετική νομοθεσία, θά αποκλείει την απαλλαγή Όρθόδοξων μαθητών από τό μάθημα των Θρησκευτικών και με τόν τρόπο αυτό θά θέσει τέλος σ' αυτήν την τόσο αντισυνταγματική, την τόσο σκανδαλώδη και τόσο άδικο εύνοϊκή μεταχείριση μιās μερίδος Όρθόδοξων μαθητών έναντί της μεγάλης πλειοψηφίας των ύπολοίπων.

Μετά τιμής

Έπονται οι ύπογραφές των Έλλήνων πολιτών που συμφωνούν με τό άνωτέρω κείμενο.

ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Άγχος

Ενα από τά επακόλουθα της πνευματικής κρίσης είναι τό άγχος. Τό άγχος άποτελεϊ τό δυναμικό κέντρο τών αναστατώσεων. Ό κοινός άνθρωπος του πολιτισμού μας σπάνια έχει συνείδηση του ρόλου που παίξει τό άγχος στη ζωή μας. Συνήθως παραμένουν ζωηρά στη δύμηση μās τά παιδικά άγχη ή μερικά άγχώδη όνειρα καί τό άγχος, τό όποιο είχαμε όταν αντιμετωπίσαμε μία άσυνήθιστη κατάσταση, όπως όταν επρόκειτο νά μιλήσουμε μέ ένα σημαντικό πρόσωπο ή νά δώσουμε εξετάσεις.

Μερικοί, αντιθέτως, γνωρίζουν πολύ καλά ότι καταδιώκονται από τό άγχος. Καί κάνουν τά πάντα γιά νά τό αντιμετωπίσουν. Άλλά αυτό είναι βαθεία ριζωμένο. Κάθε θεραπευτικό μέτρο σ' αυτή τήν περίπτωση μπορεί, πέρα από τήν ήρεμιστική του ιδιότητα, νά δημιουργήσει νέο άγχος. Ένας άνθρωπος μπορεί νά αρχίσει νά πίνει, γιά νά κατευνάσει τό άγχος του, καί μέσα του νά καταληφθεϊ από φόβο ότι τό ποτό θά τόν βλάψει. Κάθε δρόμος, που φαίνεται ότι τόν εξάγει από τήν άγχώδη κατάσταση, τόν οδηγεί σέ νέους κινδύνους.

Τό «ιδανικό» της δύναμης

Ένας άλλος αριθμός, μεγάλος ή μικρός, συγχρόνων ανθρώπων προσκολληάται στο ισχυρό καί έντελώς άνορθολογικό «ιδανικό» της δύναμης, που τούς παρακινεί νά πιστεύουν ότι πρέπει νά είναι σέ θέση νά ελέγχουν άμεσα κάθε δύσκολη κατάσταση. Αυτό τό «ιδανικό» έχει τίς ρίζες του στην ύπερηφάνεια τών ανθρώπων εκείνων, οι όποιοι θεωρούν τήν άδυναμία, όχι μόνο κίνδυνο, αλλά καί ντροπή. Ταξινομούν τούς ανθρώπους σέ «δυνατούς» καί «άδύνατους», θαυμάζουν τούς πρώτους καί περιφρονούν τούς δεύτερους. Αισθάνονται ταπεινωμένοι, όταν αναγνωρίζουν μέσα τους τήν ύπαρξη άγχους καί αναστολών καί γι' αυτό περιφρονούν τόν έαυτό τους, όταν έχει ταραχή καί προσπαθούν νά αποκρύψουν αυτό τό γεγονός. Περιφρονούν επίσης τόν έαυτό τους, όσες φορές δέν μπορούν «νά τά βγάλουν πέρα» μόνοι τους.

Έπιθυμούν νά εξουσιάζουν τόσο τούς άλλους, όσο καί τόν έαυτό τους. Δέν θέλουν νά γίνεται τίποτε που δέν τό έχουν κινήσει ή επιδοκιμάσει αυτοί. Κάποτε ή άρχομανία τους εμφανίζεται σέ ήπια μορφή, άλλοτε καί ως καταπιεσμένη. Υπάρχει ή άποψη ότι όταν ένας άνθρωπος καταπιέζει μέ άπόλυτο τρόπο τήν άρχομανία του, μπορεί νά πληγεί από κατάθλιψη, από πονοκέφαλο ή στομαχικές διαταραχές. Επειδή δέν γνωρίζει τήν αίτία τών διαταραχών του, τίς αποδίδει στον καιρό, σέ σφάλματα της δίαιτας καί παρόμοια επουσιώδη πράγματα. Πολλά από αυτά που φαίνονται περίεργα, οφείλονται στην κοινή επιθυμία του ανθρώπου νά είναι κύριος τών καταστάσεων.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοῦ τοῦ τύπου ἔχουν ἐπίσης τήν τάση νά τούς δίδεται πάντα δίκαιο, ἀκόμη καί ὅταν πρόκειται γιά ἀσήμαντες λεπτομέρειες. Πρέπει νά τά ξέρουν ὅλα καλύτερα ἀπό τούς ἄλλους. Μιά τάση, πού πολλές φορές γίνεται εὐκολότατα ἀντιληπτή. Ἄνθρωποι, πού σέ ἄλλα πράγματα εἶναι ἀξιόπρoσεκτοι καί ἀξιόπιστοι, εἶναι σέ θέση, μόλις τούς τεθεῖ μία ἐρώτηση στήν ὁποία δέν μποροῦν νά ἀπαντήσουν, νά προφασίζονται κάτι, ἀκόμη καί ἂν, ἡ ἄγνοια σ' αὐτή τήν περίπτωση, δέν θά μείωνε τήν ἀξία τους. Πολλές φορές ἔχουν τήν τάση νά γνωρίζουν ἀπό πρὶν, ὅ,τι πρόκειται νά συμβεῖ καί νά προεξοφλοῦν ἢ νά προφητεύουν κάθε ἐνδεχόμενο. Αὐτή ἡ στάση μπορεῖ νά συμβαδίζει μέ ἀπέχθεια ἀπέναντι σέ κάθε κατάσταση, πού περικλείει ἀστάθμητους παράγοντες.

Μιά ἄλλη στάση τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶναι νά μή ὑποχωροῦν ποτέ, νά μή συμφωνοῦν μέ μία γνώμη ἢ νά μή δέχονται μία συμβουλή, ἀκόμη καί ὅταν εἶναι σωστή, γιά νά μή θεωρηθοῦν ἀδύνατοι. Οἱ ἄνθρωποι, γιά τούς ὁποίους αὐτή ἡ στάση εἶναι σημαντική, τείνουν νά τήν ὑπερβάλλουν τόσο πολύ, ὥστε ἀπό μόνο τόν φόβο τῆς ὑποχώρησης νά παίρνουν ἀναγκαστικά ἀντίθετη θέση. Ἡ συχνότερη ἔκφραση αὐτῆς τῆς στάσης εἶναι ἡ κρυφή ἐπιμονή τους στήν ἐπιθυμία τους νά προσαρμοσθεῖ ὅλος ὁ κόσμος μέ τό ἄτομό τους, ἀντί νά προσαρμοσθοῦν αὐτοί στόν κόσμο. Ἀντί νά ἀναγνωρίσουν ὅτι κάποιες φορές μία ἀλλαγὴ τῆς στάσεώς τους εἶναι γιά τό καλό τους, οἱ ἄνθρωποι αὐτοί «ἀνατριχιάζουν» στήν ἰδέα τῆς ἀλλαγῆς, γιατί αὐτή θά σήμαινε τελικά ὑποχώρηση.

Στούς ἀνθρώπους πού κυριαρχεῖ ἔντονό το πάθος γιά ἀναγνώριση, ἡ ἀντιπάθεια παίρνει συχνά τή μορφή μιᾶς ἐπιθυμίας γιά ταπείνωση τῶν ἄλλων. Αὐτή ἡ ἐπιθυμία εἶναι ἰδιαίτερα ἰσχυρή σέ ἐκείνους τούς ἀνθρώπους, πού ἡ αὐτοσυνειδησία τους πληγώθηκε ἀπό ταπεινώσεις καί γι' αὐτό ἔχουν γίνει ἐκδικητικοί. Παρουσιάζονται κατ' αὐτό τόν τρόπο ἀρχομανεῖς, ἐπιθετικοί, ὑπεραπαιτητικοί.

Ὁ φόβος τῆς ἐκμετάλλευσης

Μιά ἐκδήλωση τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου εἶναι ὁ φόβος μήπως τόν ἐξαπατήσουν καί τόν ἐκμεταλλευθοῦν. Ἕνας ἄνθρωπος μπορεῖ νά ζήσει μέ τόν διαρκῆ φόβο ὅτι κάποιος ἄλλος εἶναι δυνατό νά τόν ἀδικήσει ἢ νά τοῦ κλέψει χρήματα ἢ ἰδέες. Γι' αὐτό ὑποψιάζεται τόν καθένα! Ἐξοργίζεται σέ μεγάλο βαθμό ὅταν τόν ἐξαπατήσουν πραγματικά. Ἄλλοτε πάλι μεταβιβάζει στοὺς ἄλλους τίς δικές του ἐκμεταλλευτικές τάσεις. Κάποτε χρησιμοποιεῖ τίς κατηγορίες ὡς μέσο ἐκφοβισμοῦ γιά νά ἐπιβάλλει στοὺς ἄλλους αἰσθήματα ἐνοχῆς καί μέ αὐτό τόν τρόπο νά τούς κάνει νά ἀφεθοῦν στήν ἐκμετάλλευση.

Εἶναι φανερό ὅτι ἡ τάση τῶν ἀνθρώπων νά βλάπτουν καί νά ἐκμεταλλεύονται τούς ἄλλους δέν προέρχεται μόνο ἀπό τίς κακές προσωπικές σχέσεις, ἀλλά καί ἀπό ἄλλες αἰτίες, ὅπως ἡ ἀντιζηλεία, ἡ ἐπιβουλὴ ἐναντίον τῶν γύρω

τους καί ἔχει δυσμενεῖς συνέπειες στήν κοινωνική ζωή. Ἐνας ἄνθρωπος μπορεῖ νά συμπεριφέρεται ἀπέναντι τῶν ἄλλων, ἀπό τούς ὁποίους δέν περιμένει τίποτε, ἐλεύθερα καί φυσικά· γίνεται ὅμως ἀμέσως διστακτικός, μόλις ἐμφανισθεῖ ἡ δυνατότητα νά ἔχει ἀπ' αὐτούς κάποιο ὄφελος.

Φιλόδοξη πολυπραγμοσύνη

Τέλος ὑπάρχουν πολλοί σημερινοί ἄνθρωποι, πού εἶναι προικισμένοι καί φιλοδοξοῦν νά ἀναδειχθοῦν οἱ καλύτεροι μεταξύ τῶν ἄλλων. Καί ἔχουν πραγματικά μεγάλες δυνατότητες νά ἐπιτύχουν κάτι καλό σ' ἓνα τομέα. Ἀλλά ἡ φιλοδοξία τους δέν ἔχει ἓνα ὀρισμένο σκοπό, ἀλλά ἐξαπλοῦται σέ κάθε τομέα μέ τόν ὁποῖο ἔρχονται σέ ἐπαφή. Ἐπειδή ἡ ὑπερβολική φιλοδοξία τους, τούς ὠθεῖ νά ἔχουν μεγάλες προσδοκίες, δέν εἶναι εὐχαριστημένοι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί μέ τίς ἐπιδόσεις τους καί γι' αὐτό ἀποθαρρύνονται καί ἀπογοητεύονται εὐκόλα καί εἶναι πρόθυμοι νά ἐγκαταλείψουν τίς προσπάθειές τους καί νά ἀρχίσουν κάτι ἄλλο. Ἀλλά ἀφοῦ ἐνδιαφέρονται ταυτόχρονα γιά τόσα πολλά πράγματα καί εἶναι φιλόδοξοι σ' ὅλα, κατακερματίζουν τίς ἐνέργειές τους καί ἀποβαίνουν ἀνίκανοι νά ἀκολουθήσουν μέ ἐπιμονή ἓνα σκοπό καί τελικά δέν κατορθώνουν τίποτε καί ἀφήνουν τό τάλαντό τους νά χάνεται ἄσκοπα.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί συχνά στρέφονται ἐναντίον τοῦ καθενός, ὑποτιμοῦν τούς ἄλλους ἢ ἐπεμβαίνουν σέ ξένα δικαιώματα, ἢ παρουσιάζουν ὅποιαδήποτε ἄλλη μορφή ἐχθρικής συμπεριφορᾶς, π.χ. ἐξαπατοῦν ἢ βρίσκουν πάντα κάτι νά ἐπικρίνουν στούς ἄλλους.

Ἄλλοτε νομίζουν ὅτι εἶναι ἐξαπατημένοι, ὑποδουλωμένοι, συκοφαντημένοι καί ταπεινωμένοι. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί δέν γνωρίζουν πάντα ὅτι οἱ ἴδιοι εἶναι ὑπεύθυνοι γιά τή στάση τους, ἀλλά πιστεύουν μέ θλίψη ὅτι ὁλος ὁ κόσμος εἶναι ἐναντίον τους.

Καί ὅλα αὐτά, ἐνῶ δέν ἔχουν συνείδηση τῆς συμπεριφορᾶς τους. Εἶναι μᾶλλον πεπεισμένοι ὅτι εἶναι εἰλικρινεῖς καί λέγουν ἀπλῶς τή γνώμη τους, ἢ, ὅτι οἱ ἀπαιτήσεις τους δέν εἶναι ὑπερβολικές.

Ὅμως, σέ τελευταία ἀνάλυση τίποτε δέν εἶναι τυχαῖο, ἀλλά τά πάντα ἔχουν βαθιές συναρτήσεις πνευματικοῦ χαρακτήρα, τίς ὁποῖες συνήθως ἀρνούμαστε νά δοῦμε.

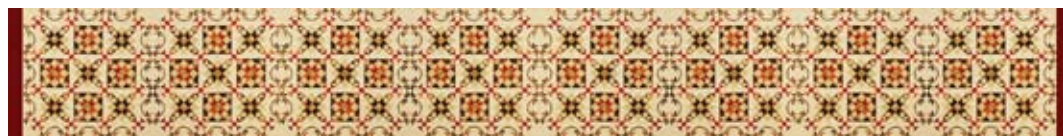
Κάτω ἀπό αὐτές τίς συνθῆκες ἡ ὁλοκληρωτική ἀπώλεια νοήματος ζωῆς καταντᾷ ὑπόθεση ὀρισμένων τυχαίων ἀρνητικῶν συγκυριῶν, ὅποτε καί ἡ ἀναζήτηση ἀτομικῆς «λύσης» μέ φυγή καί καταφυγή σέ καταστροφικές διεξόδους, ὅπως τά ναρκωτικά, γίνεται ἓνα πολύ πιθανόν ἐνδεχόμενο. Ἐνδεχόμενο ἀπό τό ὁποῖο μόνο μιά βαθιά ἀναδewρηση τῆς τοποθέτησης τοῦ ἀτόμου καί τοῦ συνόλου ἀπέναντι στή ζωή μπορεῖ ὀριστικά νά προφυλάξει.

Καί ἡ βαθιά ἀναδewρηση τῆς ζωῆς –μέ τό φῶς τῆς ἀγιογραφικῆς θεώρησης– ὁδηγεῖ στήν ἀλήθεια, τήν ὁποία ἐκφράζει τό ἀκόλουθο τροπάριο τῆς Ἐξοδίου ἀκολουθίας: «Εἰκὼν εἰμί τῆς ἀρρήτου δόξης Σου, εἰ καί στίγματα

φέρω πταισμάτων». Ὁ μεταπτωτικός ἄνθρωπος, ὁμολογεῖ ὁ ἐμπνευσμένος ὑμνωδός, μέ τὰ ποικιλόμορφα καί δυσώδη πάθη του –μερικές ἀντιδράσεις καί συνέπειες αὐτῶν ἀναφέραμε στό κεφάλαιο αὐτό– διατηρεῖ πάντα τό «κατ’ εἰκόνα», ἔστω καί ἀμαυρωμένο ἐξαιτίας τῆς ἁμαρτίας.

Αὐτό τό ἀναφαίρετο «κατ’ εἰκόνα» προδιαγράφει καί τή δυνατότητα τῆς ψυχικῆς ἀπελευθέρωσης τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν ἀσφυκτικό κλοιό τῶν παθῶν καί τῆς ἁμαρτίας, πού τοῦ κληροδότησε ἡ πτώση τῶν πρωτοπλάστων.

Ἀρχιμ. Καλλίστρατος Ν. Λυράκης
τ. Ἱεροκήρυκας Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Πλησιάζουν τὰ Χριστούγεννα.....

Φαίνεται ἀπλό, ὅμως γιά νά μιλήσεις καί νά πεῖς κάτι γιά τὰ Χριστούγεννα, χρειάζεται νά μετρήσεις τίς δυνάμεις σου, νά ἔχεις μέσα σου ἱστορία καί Μνήμη, ἔτσι ὥστε νά βρεῖς τὸ δρόμο πού σ’ ὀδηγεῖ σιμὰ σ’ αὐτὴ τὴν ἐόρτιο θαλπωρή. Γιατὶ τὰ Χριστούγεννα δὲν εἶναι μονάχα γιορτὴ, ἀλλ’ εἶναι καί ἀνάκληση στιγμῶν ἀνείπωτα τρυφερῶν, πού φέγγουν μέσα σου καί δένουν μὲ τοὺς ἐπιδέσμους τῆς στοργῆς τίς ὅσες πληγές σοῦ «δωρίζει» ἡ καθημερινότητα. Ἐπομένως, γιά νά πεῖς κάτι γιά τὰ Χριστούγεννα, χρειάζεται νά τὸ περάσεις μέσα ἀπὸ τὰ βιώματά σου καί τὴν ἀπλότητα πού κρύβει μέσα του τὸ Μεγάλο Μυστήριο, πού συντελεῖται σὲ ἓνα λιτὸ σπῆλαιο. Ἐπειδὴ μονάχα μὲ τὴν πτωχεῖα μπορεῖς νά ξεπεράσεις ὅλ’ αὐτὰ τὰ παραπανίσια πού συσσωρεύει ἡ κατανάλωση ὡς διάκοσμο γιορτῆς καί ὡς τρόπο προσέγγισής της. Πτωχεῖα, ὄχι μονάχα ὑλική, ἀλλὰ πᾶν’ ἀπ’ ὅλα πνευματικὴ, ἓνα ἄδειασμα δηλαδὴ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὰ ποικίλα καί περιττά, τὰ ὁποῖα τῆς ἀποκλείουν τὴ δυνατότητα εἰσόδου τοῦ Νέου Παιδίου (πρβλ. Ἀποκ.3. 20) Γιατὶ μονάχα μὲ πτωχεῖα μπορεῖς νά βιώσεις τὸν πλοῦτο πού σοῦ προσφέρεται ὡς εὐλογία, τιμὴ καί χαρισματικὴ υἱοθεσία.

Καθὼς πέρασαν τὰ χρόνια καί συνειδητοποίησα πᾶς ὅτι ἡ γιορτὴ δὲν ἔχει ἄλλο νόημα, παρὰ μονάχα τὴν προσέγγιση τοῦ Σπηλαίου, κατὰ τὸ λόγιο τοῦ Ὑμνωδοῦ: «Δεῦτε λάβωμεν τὰ τοῦ Παραδείσου ἔνδον Σπηλαίου», τότε, λοιπόν, κατάλαβα τί σημαίνουν αὐτὲς οἱ κορυφαῖες φράσεις. Φράσεις μὲ περιεχόμενο καί σημασία, γιατί ἔτσι μονάχα μπορεῖς νά γευτεῖς τὸ Γεγονὸς τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου, ἄρα τῆς δικιᾶς σου σωτηρίας, τῆς ἐλευθερίας, καί πᾶν’ ἀπ’ ὅλα τῆς υἱοθεσίας.

Ὡστόσο καὶ φέτος, ὅπως κάθε χρόνο, θὰ στολιστοῦν οἱ δρόμοι καί τὰ σπιτία· θὰ εἰπωθοῦν πολλὲς καί πάντα κοινότυπες εὐχές, θὰ στρωθοῦν γιορτινὰ τραπέζια μὲ πλοῦσια φαγητὰ καί γενικά, γιά μιὰ μέρα μονάχα θὰ

ζήσουμε Χριστούγεννα, πλαισιωμένα από τα έορταστικά προγράμματα της τηلوψίας.

Στις έκκλησιές πάλι, θ' ανάψουν τα πολλά τα φῶτα, θά βάλουμε

τα καλά μας εμείς, οί ύποτιθέμενοι διάκονοι τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, θά ποῦμε έορταστικούς λόγους, θά εὐχηθοῦμε στοῦ έκκλησίασμα, κι ὅταν κατηφορήσουμε γιά τὸ σπίτι μας, τίς πρώτες ὥρες τῆς ἡμέρας, ὅσοι καταλαβαίνουμε καλά τὰ πράγματα κι ἔχουμε ὠριμάσει μιὰ σταλιά, θά νοιώσουμε ἕνα κενὸ. Κενὸ ποὺ τὸ φέρνει ἡ συνειδητοποίηση ὅτι καὶ ἐφέτος, ἐντελῶς ἀνθρωπάρεσκα σταθήκαμε ἀπέναντι στοῦ Σπήλαιο, κοιτάζοντας νὰ τροφοδοτήσουμε τὸ ναρκισσισμό μας μὲ παραπανίσια κενοδοξία, ποὺ τὴ χρειαζόμαστε γιὰ νὰ κερδίσουμε τίς ἐντυπώσεις. Δυστυχῶς.

Κάπου ὅμως, σὲ ἀνύποπτα τοπία ἀνόθευτα καὶ πρωτινά, ὅπως εἶναι κάποια ταπεινά καὶ δίχως τὴ ντροπὴ τῆς ἐκκοσμίκευσης μοναστηράκια ἢ κελλία, ἀλλὰ καὶ μικρὲς ἀδιάφθορες ἐνοριακὲς κοινότητες, διασώζεται τὸ γεγονὸς τῆς Γιορτῆς, δίχως τίς συνταγὲς τῆς κατανάλωσης καὶ τῆς ἀνησυχίας ἂν θά ἐντυπωσιάσουμε. Γιατὶ ἐκεῖ συνεχίζει νὰ λειτουργεῖ ἡ Μνήμη καὶ ἡ Ἱστορία, ἐπεὶδὴ συνειδητοποιεῖται ἡ παρουσία καὶ τῆς θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας στοῦ Πανηγύρι αὐτὸ - παναπεῖ ὅλων ἐκείνων ποὺ πέρασαν ἀπ' αὐτὸν τὸν χῶρο καὶ τὸν φύλαξαν... Ἐκεῖ, λοιπόν, θά γεμίζουν τὴν ψυχὴ τους ἀπὸ τ' ἀντίδωρα ποὺ προσφέρει δαυριλῶς ἡ έορτή,

ἐκεῖ θὰ κατανοήσουν πλήρως τὴν μεγάλη τιμὴ ποὺ μᾶς κάνει μὲ τὸ νὰ μᾶς ἐπισκεφθεῖ ὁ Κύριος Ἰησοῦς· μιὰ Ἐπίσκεψή Του, δηλαδή, πραγματικὴ κι ὄχι εἰκονικὴ, ἀφοῦ «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτὴρ ἡμῶν...».

Ἄραγε, ποῦ βρίσκονται ὅλ' αὐτὰ τὰ ἱερὰ καὶ εὐλογημένα τοπία ποὺ ἀναφέρονται; Τὸ ἐρώτημα εἶναι ὄντως πολὺ κοφτερὸ καὶ, κάποτε, γίνεται ἐπικίνδυνο σ' ἐκείνους ποὺ δὲν ἀναζητοῦν τὴ βεβαιότητα τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀναπαύσεώς τους μέσα στὰ δεδομένα ποὺ προσφέρει ἡ Γιορτὴ καὶ τὸ ὅλο της περιεχόμενο. Γιατὶ ἂν δὲν ἀναζητήσουν τὸν παράδεισο ἐντὸς τοῦ Σπηλαίου, μὲ λίγα λόγια ἂν δὲν ἐπιδείξουμε καὶ ἀποδείξουμε τὴν εὐπρεπῆ στάση ζωῆς, ποὺ εἶναι ἡ ταπείνωση κι ὄχι ἡ ταπεινολογία, ἡ βιωμένη χαρμολύπη κι ὄχι ἡ ἐφήμερη εὐωχία, τότε δὲν θὰ ὑπάρξουν Χριστούγεννα, ἀλλ' ἄλλη μιὰ μέρα διακοπῶν ποὺ θὰ προστεθεῖ στὶς ὑπόλοιπες, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι θὰ ἔχει κάποιον ξεχωριστὸ διάκοσμο, πολλὰ (καὶ ἐν πολλοῖς ἄχρηστα) δῶρα, μὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἓνα τραγικὸ κενὸ, γιὰ πολλοὺς ἀνεξήγητο.

Χριστούγεννα 2013. Κι ἀκόμα δὲν καταλάβαμε ἢ, σὲ τελικὴ ἀνάλυση, δὲν ἐπιθυμοῦμε νὰ καταλάβουμε «ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται»!...

Σαρανταήμερο Χριστουγέννων

π. Κωνσταντῖνος Ν. Καλλιανὸς

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΥΠΑΚΟΗ"
Μαυρομιχάλη 96 Ἀθήνα - Τηλέφωνο: 2103635913 - Fax: 2103607890

ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΛΙΜΙΡΟΒΙΤΣ

«ΕΓΩ» ΚΑΙ «ΕΜΕΙΣ»

Από την δημιουργία του κόσμου οι άνθρωποι βασανίζονται από ένα μοναδικό πρόβλημα –από την σχέση ανάμεσα στο «Εγώ» και το «Εμείς»– και την αξία της μίας και της άλλης αρχής. Σχεδόν όλα τα προβλήματα της ανθρωπότητας συρρικνώνονται στο ζήτημα αυτό.

Στήν αρχή ο Θεός δημιούργησε μόνο έναν άνθρωπο, ένα μοναδικό πρόσωπο στο κόσμο των όντων. Και ο Δημιουργός αξιολόγησε το μοναδικό αυτό πρόσωπο με τις λέξεις «Κυριάρχησε όλη την κτίση», θέτοντας τον άνθρωπο κυρίαρχο επάνω στον κτιστό από Αυτόν κόσμο. Μέ άλλα λόγια, έδωσε εντολή ό,τιδήποτε υπάρχει στον κόσμο να υποταχθεί στον άνθρωπο, και ο άνθρωπος να υποταχθεί στον Θεό. Μέ τον τρόπο αυτό καθορίστηκε από την αρχή ή στάση του ανθρώπου ως προς τον Θεό. Και από την στάση αυτή εξαρτιόνταν όλες οι άλλες ανθρώπινες στάσεις, τόσο ή στάση του ανθρώπου προς τον εαυτό του, προς το ίδιο πρόσωπο, όσο και ή στάση του απέναντι στην Φύση καθώς και προς τους αγγέλους. Και ως αντανάκλαση των προσώπων της Αγίας Τριάδος, ο άνθρωπος είχε το δικαίωμα να κατονομαστεί αξιολογικά με την ονομασία «Εγώ». Και ήταν απερίγραπτη ευτυχία!

Παρόλα ταύτα ο Θεός αποφάσισε ότι δεν ήταν καλόν να είναι ο άνθρωπος μόνος και δημιούργησε από την πλευρά του την γυναίκα ώστε οι δύο αυτοί να γίνουν ένα σώμα. Μέ τον τρόπο αυτό, δίπλα στην ονομασία «Εγώ» εμφανίστηκε το όνομα «Εμείς». Δύο δηλαδή πρόσωπα, αλλά ένα μόνο σώμα. Και «ένα» και «δύο» συνάμα.

Σ'αυτό έγκειται ή αρχή του προσώπου και της κοινωνίας. Κατά την δημιουργία του ανθρώπινου γένους ο Θεός έλυσε μιά για πάντα χωρίς συγκρούσεις το βασανιστικό ζήτημα των σχέσεων ανάμεσα στο «Εγώ» και στο «Εμείς». Το «Εγώ» αναγνωρίστηκε από τον Θεό ως Θεία εικόνα και όμοίωση, ενώ στο «Εμείς» έδωσε εντολή να ξαναγίνει ένα σώμα. Μέ τον τρόπο αυτό υπογραμμίστηκε ξεκάθαρα ή σημασία του προσώπου και ή σημασία της κοινωνίας.

Η αμαρτία όμως δεν έβαλε σε κίνδυνο μόνο τις σχέσεις ανάμεσα στον άνθρωπο και στον Θεό, αλλά άλλαξε συγχρόνως και τις σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους.

Ναί, άλλαξαν τις σχέσεις ανάμεσα στα αδέρφια. Μολονότι, τότε, υπήρχαν μόνο δύο αδέρφια σ'όλοκληρο τον κόσμο, ο ένας απ'αυτούς

αίσθάνθηκε πολύ «στριμωγμένος». Καί ἔτσι ὁ Κάιν ὄρμησε στόν ἀδελφό του Ἄβελ καί τόν σκότωσε, γιά νά ἀπελευθερωθεῖ ἀπό τήν κοινωνία, γιά νά παραμένει μόνο ἡ προσωπικότητά του ἐπάνω σ' ὅλη τήν γῆ, γιά νά μή ὑπάρχει πλέον τό «Ἐμεῖς». Καί ἔτσι ὁ Κάιν ἔμεινε χωρίς ἀδελφό, ἀλλά καί χωρίς Θεό καί χωρίς μιά ἀληθινή προσωπικότητα. Ἦταν περισσότερο ἓνας δαίμονας παρά ἓνας ἄνθρωπος. Διότι δέν μπορούμε νά φαντασθοῦμε σύνθετη καί ἀληθινή προσωπικότητα χωρίς τόν Θεό, χωρίς δηλαδή τό πρωτότυπό της, χωρίς καμία σχέση μέ τόν Θεό.

Ἡ περίπτωση αὐτή τῶν πρώτων ἑκατό χρόνων τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητας εἶχε τρομερό ἀντίλαλο κατά τόν δέκατο ὄγδοο αἰῶνα, σέ δύο ἀνταγωνιστικές θεωρίες πού ἀνάγονται στόν Νίτσε καί στόν Μάρξ ἀντίστοιχα. Καί οἱ δύο θεωρίες ἐμφανίσθηκαν στήν Γερμανία καί στήν Γερμανική γλῶσσα. Ὁ Νίτσε σκεπτόταν ἀπό τήν θέση τοῦ «Ἐγώ», ἀλλά χωρίς τό «Ἐμεῖς», ἐνῶ ὁ Μάρξ ἀπό τήν θέση τοῦ «Ἐμεῖς», ἀλλά χωρίς τό «Ἐγώ». Καί οἱ δύο ἦταν ὅμως φλογεροί ἀντίχριστοι. Στήν δέ σημερινή ἐποχή, τό καράβι τῆς ἀνθρωπότητας προσπαθεῖ νά διαβεῖ ἀνάμεσα στά δύο αὐτά γυμνά καί αἰχμηρά βράχια.

Ἡ αὐθαίρετη ἐνέργεια τῆς προσωπικότητας καί ἡ ἀπουσία τοῦ θελήματος τοῦ προσώπου – ἰδού ποιά εἶναι τά δύο ἄκρα τῶν καιρῶν μας. Καί τό ἓνα, καί τό ἄλλο διαδηλώνουν ἐν πορείᾳ μέ ψηλά τίς σημαῖες. Τί ἄραγε πολεμοῦν; Πολεμοῦν κατά τῆς ἀγάπης γιά τόν ἄνθρωπο καί γιά τόν Θεό· πολεμοῦν κατά τῆς ἀγάπης ἐν γένει. Καί τά δύο ἄκρα ἔχουν ἓνα κοινό σημεῖο ἀπό τό ὁποῖο ξεκινοῦν: τήν ἄρνηση τοῦ Θεοῦ. Ἀπορρίπτοντας τόν Θεό, οἱ ἄνθρωποι ἀπορρίπτουν στήν πραγματικότητα καί τήν ἀγάπη, ἀπό τήν ὁποία πηγάζει ὁ Θεῖος ἔρωτας. Ἀρνούμενοι νά δεχθοῦν τόν Θεό καί ἀπορρίπτοντας τήν ἀγάπη, οἱ ἄνθρωποι δημιουργοῦν μέσα στίς ψυχές τους ἓνα vacuum, ἓνα εἰδεχθές κενό πού παραγεμίζει γρήγορα μέ τό διαβολικό καπνό τοῦ μίσους. Καί τό μῖσος διαλύει τό ἄτομο, διαλύει τήν κοινωνία καί περιπλέκει τήν σχέση ἀνάμεσα στό «Ἐγώ» καί τό «Ἐμεῖς».

Ἐάν τό μῖσος θά εἶχε τήν δυνατότητα νά δημιουργήσει παρόμοιες σχέσεις, τότε θά ἦταν λογικό νά θεωρήσουμε ἀληθινό τό συσχετισμό: ὅσο μεγαλύτερό τό μῖσος, τόσο πιό εὐκόλες οἱ λύσεις τῶν προβλημάτων. Καί σύμφωνα μέ αὐτή τήν ἀρχή, ἐμεῖς θά ἔπρεπε νά δημιουργοῦμε ὅσο δυνατόν περισσότερο μῖσος στόν κόσμο. Ποιός θεωρεῖ ὅμως λογική τήν σκέψη αὐτή; Διότι τό γεγονός αὐτό ἐναντιώνεται στόν νοῦν, ἐναντιώνεται στήν καρδιά, ἐναντιώνεται στίς ἀνθρώπινες ἐμπειρίες καί ἀκόμη ἐναντιώνεται καί στίς ἐμπειρίες τῶν ζώων.

* * *

Παραμένει λοιπόν ἡ Ἀγάπη. Ἀκόμη καί ὅταν κυριεύονται ἀπό τό

μῖσος, οἱ ἄνθρωποι ὀνειρεύονται τὴν ἀγάπη. Διότι ἡ ἀγάπη φωτίζει στὸ σκοτάδι καὶ τὸ σκότος δὲν καταφέρει ποτέ νά τὴν καταπιεῖ. Ἡ δὲ νίκη τῆς ἀγάπης εἶναι καὶ νίκη τοῦ Θεοῦ. Διότι ἡ ἀγάπη δὲν τυγχάνει ἀπλῶς ἓνα ἐπίθετο γιὰ τὴν λέξη «Θεός», ἀλλὰ ἀποτελεῖ τὸ ἴδιο το ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Δὲν γράφεται στὴν Ἀγία Γραφή, ὅτι «ὁ Θεός ἀγάπη ἐστὶ»; (Α΄ Ἰω. 4,8) Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἡ ἀγάπη εἶναι στεφανωμένη μέ τὸν στέφανο τῆς νίκης καὶ ὡς πρὸς τὸν καιρὸ αὐτὴ τυγχάνει κατ' ἀρχὰς νικητριά στὸν ἀγῶνα μέ τὸ μῖσος.

Τὸ μῖσος εἶναι ἐπαρκές νά θέσει ἐρωτήματα καὶ νά ἀντανაკλᾷ προβλήματα, ἀλλὰ τὸ μῖσος δὲν εἶναι ποτέ ἱκανὸ νά λύσει τὰ προβλήματα αὐτά. Καὶ ὅταν λέμε «μῖσος» ἐννοοῦμε τὴν χαιρεκακία, τὸν φθόνον, τὴν κακεντρέχεια, τὴν ἐκδίκηση, τὸν ἐγωισμό καὶ ὅλα τὰ ἄλλα δηλητήρια τῆς ψυχῆς, τὰ ὅποια, ἐάν γίνονταν μικρόβια, θά μόλυναν ὅλα τὰ ὕδατα τῆς γῆς.

Ἡ Ἀγάπη ἔλυσε ἤδη τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως ἀνάμεσα στὸ «Ἐγώ» καὶ τὸ «Ἐμεῖς». Ὁ Θεός, ποῦ ὀνομάζεται καὶ εἶναι Ἀγάπη, ἀνύψωσε τὸν ἄνθρωπο – μολονότι αὐτὸς τυγχάνει ἁμαρτωλός – ὑπεράνω τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, τὴν δὲ ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνύψωσε ὑπεράνω ὅλων τῶν ἀξιῶν τοῦ ὕλικου κόσμου.

Ὡς Καλὸς Ποιμὴν, ὁ Θεός ἐγκατέλειψε τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα πρόβατα καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν ἀναζήτησιν τοῦ μοναδικοῦ του πεπλανημένου.

Ὡς ἐλεήμων Ἰατρός, Αὐτὸς γιатρεύει λεπρούς καὶ τυφλοὺς, καταπονημένους καὶ σακατεμένους. Τούς καθάριζε καὶ τούς ἐπλενε, τούς τάιζε καὶ τούς εὐπρέπιζε καὶ τούς ξαναέβαζε στὴν σειρὰ τῶν ἀποκατεστημένων καὶ τῶν σωσμένων. Καλοῦσε τούς βασανισμένους καὶ τούς περιφρονημένους καὶ τούς τοποθετοῦσε πρῶτους στὸ τραπέζι.

Ὡς παντοδύναμος Βασιλιάς, Αὐτὸς θεωροῦσε καὶ τούς νεκροὺς σάν δικούς Του ὑπηκόους ὡσάν νά ἦταν ζωντανοί. Ἐκείνους ποῦ ἦταν πρὸ πολλοῦ κεκοιμημένους καὶ βγαλμένους ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα κατάστιχα, ὁ Ἰδιὸς τούς ἔγραφε στὸ δικό του κατάστιχο, στὸ Βιβλίον τῆς ζωῆς.

Ὡς καλὸς Κηπουρός, Αὐτὸς ἔσκαβε αὐλάκια γύρω στὸ κάθε δένδρον, τὸ καθάριζε, τὸ πότιζε καὶ τὸ διόρθωνε.

Ὡς καλὸς Οἰκοδόμος, Αὐτὸς πελεκοῦσε καὶ λείαινε κάθε πέτρα ἕως ὅτου, ὅποιαδήποτε πέτρα ἐγκαταλειμμένη ἀπὸ τούς ἄλλους οἰκοδόμους, κάτω ἀπὸ τὸ μαστορικό Του χέρι ἀποκτοῦσε ἀστραφτερὴ ἐμφάνιση.

Ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη εὐγνωμοσύνη ἢ ἀγνωμοσύνη, Αὐτὸς ἔσπευδε νά μεταπείσει καὶ νά διορθώσει τὸν καθένα. Ἐπιθυμοῦσε διακαῶς νά μὴν ἀφήσει κανέναν ἄνθρωπον νά χαθεῖ στὸ ἀπρόσωπο χάος. Καὶ ἔτσι ὁ Θεός-Ἀγάπη ἔλυσε τὸ ζήτημα τοῦ «Ἐγώ».

Καὶ ἡ κοινωνία;

Ἡ κοινωνία πού ὁ Ἰδιος δημιούργησε τυγχάνει περισσότερο ἕνα ζωντανό σῶμα, παρά κάποια ἀνθρώπινη συλλογή. Ποιά ἀνθρώπινη ὀργάνωση ἐπάνω στήν γῆ μοιάζει μέ τήν ὀργάνωση τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος; Ὁ Θεός δημιούργησε ἐκείνη τήν κοινωνία πού ἀντιπροσωπεύει τό μοναδικό σῶμα. Καί οἱ δύο νά ἀποτελοῦν ἕνα μονάχα εἶναι, μία οὐσία. Αὕτη εἶναι θεία οἰκογένεια, μία οἰκογένεια, δηλαδή, πού ἀποτελεῖται ἀπό πολλούς μικρούς «θεούς» καλεσμένους γιά νά γίνουν τέλειοι ὅπως ὁ Πατήρ ὁ Οὐράνιος.

Ἐμεῖς μιλάμε γιά τήν χριστιανική κοινωνία, γιά τήν κοινωνία τοῦ Χριστοῦ, πού κατέχει τήν ἀληθινή εἰκόνα τῆς ζωῆς καί τόν ἀκριβή χάρτη τοῦ δρόμου πού ὁδηγεῖ πρὸς τόν σκοπό Του. Αὕτη εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, ἡ μοναδική λογική κοινωνία ἐπάνω στήν γῆ, πού ὁμιλεῖ ἀδιάκοπα γιά τόν Παράδεισο, ἀλλά ἡ ὁποία δέν ἀναζητεῖ καί δέν ὑπόσχεται τόν παράδεισο ἐπάνω στήν γῆ. Μονάχα στήν κοινωνία-οἰκογένεια, καί ὄχι σέ κάποια ἐταιρική κοινωνία, στή οἰκογένεια δηλαδή, ὅπου ἀκόμη καί οἱ πεθαμένοι θεωροῦνται ἐνεργά μέλη αὐτῆς, προσδιορίζονται μέ σαφήνεια οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στό «Ἐγώ» καί στό «Ἐμεῖς». Ὅλα τα μέλη τῆς κοινωνίας αὐτῆς ἀλληλοβοηθοῦνται, ὥστε ἡ κοινωνία τους νά ἀποκτήσει περισσότερη δύναμη καί ἔπειτα, κατὰ τήν σειρά της, ἡ κοινωνία αὕτη νά μπορέσει νά βοηθήσει τόν καθένα χωριστά καί νά ἐπιτρέψει νά ἀνυψωθεῖ ἡ προσωπικότητα τοῦ καθενός στίς ὑψηλότερες κορυφές καί στή μεγαλύτερη ὠραιότητα, ὥστε ὁ καθένας της νά γίνει ἄξιο μέλος τῆς ἀθάνατης οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ στήν Οὐράνια Βασιλεία.

Σ'αὕτη τήν καινούργια κοινωνία, σ'αὕτη τήν πάντοτε ἀνανεωμένη κοινωνία δέν χάνεται καί δέν μειώνεται ἡ ἀξία τῆς προσωπικότητας – ὅπως στίς συνηθισμένες κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων – ἀλλά, ἀντιθέτως, αὐξάνεται. Ἡ Κοινωνία-Ἐκκλησία δίνει τήν δυνατότητα στό κάθε ἄτομο νά ἀναπτύσσει τίς ἀρετές πού ἀποτελοῦν τήν προσωπικότητά του. Διότι ποῦ ἄλλοῦ, ἐάν ὄχι στήν κοινωνία, θά μπορούσε ὁ ἄνθρωπος νά ἀναδείξει τίς ἀρετές του; Ποῦ ἄλλοῦ θά μπορούσαν νά ἐκδηλωθοῦν ἡ εὐσπλαχνία, ἡ ὑπομονή, ἡ θυσία τοῦ ἑαυτοῦ καί, πάνω ἀπό ὅλα, ἡ ἀγάπη γιά τοὺς ἀνθρώπους, ἐάν ὄχι στήν κοινωνία τῶν πλησίων; Καί πῶς ἄλλιῶς θά ἔφθανε ὁ ἄνθρωπος νά ἀναγνωρίζει τόν ἑαυτόν του μέσα στοὺς ἄλλους, καί νά γνωρίζει τήν δική του προσωπικότητα διὰ μέσου τῶν ἄλλων;

Μετάφραση: **π. Ἡλίας Φρατσέας**

Η ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Χρόνος φτάνει και πάλι στο τέλος του. Ένα τέλος που όριοθετείται από μία γέννηση. Τή Γέννηση του Χριστού! Για να μη μας μείνει αμφιβολία πώς, από τη στιγμή που ο Χριστός γεννήθηκε σ' αυτόν τον παράξενο, άλλοπρόσαλλο, τραγικό κόσμο μας, κανένα τέλος δεν είναι τέλος, ούτε καν ο θάνατος. Κάθε τέλος είναι και μία γέννηση. Τό πώς θα αξιοποιήσουμε αυτό που τελειώνει κι αυτό που αρχίζει, είναι δικό μας θέμα. Όπως και τη Γέννηση του Χριστού, κάποιοι την έκαναν σφαγή των παιδιών, κάποιοι την έκαναν προδοσία, κάποιοι την έκαναν σταύρωση, αλλά και κάποιοι την έκαναν Γέννηση του νέου έαυτού τους, κατάργηση του τέλους τους και Ανάσταση.

Ακόμα και ιστορικά, η Γέννηση του Χριστού ήρθε στο τέλος ενός «χρόνου» για να σηματοδοτήσει την αρχή ενός νέου «χρόνου». Ο παλιός κόσμος, τα παλιά σχήματα, η παλιά εποχή, είχε φτάσει και τότε στο τέλος της. Τέλος οι εθνικές διαμάχες και διεκδικήσεις. Τέλος οι εμφύλιοι πόλεμοι. Τέλος η ρωμαϊκή δημοκρατία με τις προσωπικές βεντέτες, τα μίση, τις φιλοδοξίες που πουλούσαν και αγόραζαν ψήφους και συνειδήσεις κατά το αδιάστακτο «δοκοῦν» του καθενός. Ο Αύγουστος Οκταβιανός Καίσαρας έστηνε τον πρώτο θρόνο της μακριάς σειράς των Ρωμαίων αυτοκρατόρων. Ο πρώτος αυτοκράτορας της οικουμένης. Και, σαν επιβεβαίωση της εξουσίας που θεμελιώνει, έστειλε σε όλες τις γωνιές της γης διάταγμα να απογραφεί όλη η οικουμένη του. Για να μετρήσει και να καταγράψει τα «κεφάλια» που είχε στην εξουσία του, μήν τύχει και του ξεφύγει κανείς!...

Κι όμως, παρά τη δύναμη και την εξουσία του, παρά τις λεγεῶνες του, που έκαναν τη γη να τρέμει με τό βηματισμό και τις ιαχές τους, παρά τα βούκινα και τις φανφάρες και τον αφοσιωμένο Ηρώδη του, **Ένας**, μέσα σε όλη την οικουμένη, του ξεφυγε! Και, μέσα στο θόρυβο της γέννησης της κοσμοκρατορίας του Αύγουστου Καίσαρα, γεννήθηκε στη σιωπή, για να γεννήσει τη δική Του κοσμοκρατορία των ανθρώπων της σιωπής. Και **η σιωπή νίκησε**, επειδή είναι πιο έκκωφαντική από κάθε ανθρώπινο θόρυβο. Νίκησε, όχι μόνο την κοσμοκρατορία του Οκταβιανού, αλλά κάθε κοσμοκρατορία, από τότε ως σήμερα. Μέχρι που, στις μέρες μας, η σιωπή παρουσιάζεται πώς νικήθηκε.

Στις μέρες μας, οι κραυγές των ανθρώπων που σφαγιάζονται άγρια στους πολέμους που όλοένα πληθαίνουν, ανακατεύονται με τις κραυγές των αγανακτισμένων που βλέπουν τις ζωές τους να καταρρέουν γύρω τους μαζί

μέ τις σαθρές κοινωνίες τους, αλλά και μέ τις έκστασιασμένες κραυγές τῶν καλοζωιστῶν πού ζοῦν τά high τους, κατά τήν κοινή ἔκφραση, ἀπό πάρτυ σέ πάρτυ κι ἀπό ὄργιο σέ ὄργιο.

Στίς μέρες μας, ὅλες αὐτές οἱ κραυγές, ὅλη ἡ ἀκατάπαυστη, κενή πολυλογία ἐνώθηκαν σέ μία ἄγρια μή-ἁρμονία, πού ἔχει ὀδηγήσει ὅλη τήν οἰκουμένη σέ γενική παραφροσύνη. Πού ἔχει ξεχυθεῖ πέρα ἀπό τόν πλανήτη μας, πρὸς τά ἔξω, πρὸς τή σιωπή τῆς ἁρμονίας τοῦ σύμπαντος, μαζί μέ τούς διαστημικούς σταθμούς μας, τούς δορυφόρους καί τά διαστημικά σκουπίδια μας.

Στίς μέρες μας, ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ ἔγινε χριστούγεννα, Christmas, μέ δέντρα, φῶτα, τραγούδια, μαγαζιά, διαφημίσεις, παιχνίδια, κουραμπιέδες, μελομακάρονα, δῶρα καί τήν κυρίαρχη ἀγωνία τοῦ ἄδειου πορτοφολιοῦ καί τῆς γεμάτης πιστωτικῆς κάρτας. Χωρίς πανίσχυρες ρωμαϊκές λεγεῶνες μέν, ἀλλά μέ τά βούκινα τῶν Τραπεζικῶν κατασχέσεων νά τραντάζουν τή γῆ κάτω ἀπό τά πόδια τῶν ἀνθρώπων.

Μέσα σ' αὐτή τήν ἀνακατεμένη τρέλα, ἀγωνία, ἔκσταση, ξεσάλωμα, ἀπελπισία καί τό γενικό οὐρλιαχτό, ὅπου κανείς δέν ἀκούει κανένα, ὁ Χριστός μοιάζει νά ἔχει ἀποχωρήσει.

«Τά τῶν φίλων ἄπιστα, τά τῆς ἐκκλησίας ἀποίμαντα, ὁ πλοῦς ἐν νυκτί, πυρσός οὐδαμοῦ, Χριστός καθεύδει!» Ἄν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος ἀπελπίστηκε μέ τήν ἐποχή του, φανταστεῖτε τί θά ἔλεγε ἂν ζοῦσε σήμερα!...

Δέν μπορῶ, λοιπόν, νά σκεφτῶ καμμιά ἄλλη εὐχή γιά τίς γιορτές πού ἔρχονται, ἀπό τήν εὐχή νά δώσει ὁ Θεός στό νοῦ καί στίς καρδιές ὅλων μας τήν ἀνάγκη τῆς σιωπῆς, πού εἶναι πιο φλύαρη ἀπό ὅλα τά λόγια καί πιο ἁρμονική ἀπό ὅλες τίς μουσικές ἁρμονίες. Καί νά δώσει, σ' αὐτή τή σιωπή, γιά ἄλλη μία φορά, τή νίκη πάνω στήν ἀνθρώπινη κακοφωνία!

Νινέττα Βολουδάκη

Γιά σχόλια:

ninetta1.blogspot.com

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ
ΑΡΧΙΜ. π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ
Εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνος
Ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κυθήρων Σεραφεῖμ

(Σάββατον 2-11-2013)

Σεβασμιώτατε Ποιμενάρχα τῆς Θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας κ.Ἐφραίμ, Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοί, Ἅγιε Καθηγούμενε, Ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί, Ἀδελφοί Χριστιανοί,

Συναχθήκαμε μέ τὴν Χάρι τοῦ Κυρίου μας εἰς τὴν πανσέβαστη αὐτὴ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Κεχαριτωμένης Θεοτόκου διὰ τὴν κατ' ἔτος ἐπιτελούμενη λειτουργικὴ σύναξι εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἀειμνήστου πολυσεβάστου ἁγίου Γέροντος τῆς Μοναστικῆς αὐτῆς Ἱερᾶς Ἀδελφότητος Ἀρχιμανδρίτου π. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου καὶ τετιμημένου ἡμῶν Πατρός, Ἀδελφοῦ καὶ Συλλειτουργοῦ.

Μᾶς συνήθροισε ἐπὶ τό αὐτό ἡ Παύλειος Ἀποστολικὴ ἐπιταγὴ τοῦ Θείου Πνεύματος· «Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν». Οἱ δύο αὐτοὶ λόγοι : ἡ ἀναθεώρησις τῆς ἁγίας μεθ' ἡμῶν ἀναστροφῆς του καὶ τῆς θεοφιλοῦς ἐκβάσεώς της, ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ θεοδίδακτος μίμησις τῆς θερμουργοῦ πίστεώς του, ἀφ' ἑτέρου, ἀποτελοῦν τὰ πρωταρχικά καὶ θεάρεστα κίνητρα τῶν ἱερῶν αὐτῶν Συνάξεων. Ἄλλωστε, κοινὴ εἶναι ἡ ἐκκλησιαστικὴ συνείδησις καὶ πεποίθησις περὶ τοῦ ὅτι ὁ μακαρία τῇ λήξει γενόμενος σεπτὸς Γέρων Ἐπιφάνιος, ὁ δαψιλῶς ἡλεημένος καὶ κεχαριτωμένος αὐτός Λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου, ἀναπαύεται μετὰ τῶν Ἀγίων καὶ δικαίων εἰς τὰ ἐπουράνια σκηνώματα τοῦ Θεοῦ.

Τὸν ἱερό αὐτό σκοπὸ καὶ τὴν ὠφελιμότητα

τῶν ὡς ἄνω λειτουργικῶν Συνάξεων ἐξαίρει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, λέγων τὰ ἀκόλουθα: «... εἰ τοὺς φυσικοὺς γονεῖς τοσαύτης παρ' ἡμῶν ἀπολαύειν εὐνοίας χρή, πολλῷ μᾶλλον τοὺς πνευματικοὺς, καὶ μάλιστα ὅταν τοὺς μὲν κατοικομένους ὁ ἔπαινος μηδὲν ποιῇ λαμπροτέρους, τοὺς δὲ συνιόντας ἡμᾶς καὶ τοὺς λέγοντας καὶ τοὺς ἀκούοντας βελτίους ἐργάζεται. Ὁ μὲν γὰρ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβὰς, οὐδὲν ἂν δέοιτο τῆς ἀνθρωπίνης εὐφημίας πρὸς μείζονα καὶ μακαριωτέραν λῆξιν ἀπελθών· ἡμεῖς δὲ οἱ τέως ἐνταῦθα στρεφόμενοι, καὶ πολλῆς πανταχόθεν παρακλήσεως χρήζοντες, τῶν ἐγκωμίων δεόμεθα τῶν ἐκείνου, ἵνα εἰς τὸν αὐτὸν ζῆλον διαναστῶμεν. Διὰ τοῦτο καὶ τις σοφὸς παραινεῖ λέγων· Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων· οὐχ ὡς τῶν ἀπελθόντων, ἀλλ' ὡς τῶν ἐγκωμιαζόντων ταύτη τὰ μέγιστα ὠφελουμένων».

Μέ αὐτό τό πνεῦμα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου καὶ μέ αὐτόν τόν γνῶμονα θά προσπαθήσωμε νά προσεγγίσωμε στὸν ὀλίγο χρόνο τοῦ Θείου Κηρύγματος τὴν ἀγία βιοτὴ καὶ πολιτεία τοῦ αἰοιδίμου Γέροντος Ἐπιφανίου. Δέν θά ἦτο ὑπερβολή, οὔτε προπέτεια, ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί, ἐάν προσηρμόζαμε εἰς τό σεπτὸν πρόσωπόν του τοὺς ἐγκωμιαστικούς λόγους τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου πρὸς τόν ἅγιον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Ἀθανάσιον τόν Μέγαν, παραφράζοντες ὡς ἐξῆς: «Ἐπιφάνιον ἐπαινῶν ἀρετὴν ἐπαινέσομαι. Ταῦτόν γάρ, ἐκεῖνόν τε εἰπεῖν, καὶ ἀρετὴν ἐπαινέσαι, ὅτι πᾶσαν ἐν ἑαυτῷ συλλαβὴν εἶχε τὴν ἀρετὴν, ἥ, τό γε ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἔχει. Θεῷ γάρ ζῶσι πάντες οἱ κατὰ Θεὸν ζήσαντες, κἂν ἐνθὲνδε ἀπαλλαγῶσιν». Καὶ περαιτέρω· «Ἦν ὑψηλὸς μὲν τοῖς ἔργοις, ταπεινὸς δὲ τῷ φρονήματι καὶ τὴν μὲν ἀρετὴν ἀπρόσιτος, τὴν ἐντυχίαν δὲ καὶ λίαν εὐπρόσιτος, πρᾶος, ἀόργητος, συμπαθής, ἡδύς τόν λόγον, ἡδίων τόν τρόπον... ἐπιτιμῆσαι γαληνός, ἐπαινέσαι παιδευτικός».

Ὅντως ὁ π.Ἐπιφάνιος, ὅπως ὅλοι σας γνωρίζετε, ἦτο ἀπὸ παιδὸς ἐνάρετος καὶ φιλάρετος καὶ ὅτε ἠνδρώθη πνευματικῶς «πᾶσαν ἐν ἑαυτῷ συλλαβὴν εἶχε τὴν ἀρετὴν». Περιεκοσμεῖτο, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ἀπὸ ὅλες τίς ἀρετές ἐκεῖνες, οἱ ὁποῖες πρέπει νά κοσμοῦν ἓνα Μοναχὸ καὶ Λειτουργό τοῦ Ὑψίστου· τὴν ὑπακοή, τὴν ἀγνότητα, τὴν ἀκτημοσύνη, τὴν ταπείνωσι, τὴν ἀγάπη, τὴν πίστι, τὴν ἀσκητικότητα καὶ τὴν ἀγωνιστικότητα, τὴν διάκρισι καὶ τὴν μεγαλοφυΐα, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη εἰς τὸν Θεόν, τὴν ὑπομονή καὶ τὴν καρτερία, τὴν προσήλωσί του εἰς τὴν Ὁρθόδοξη Παράδοσι, τὴν γνῶσι καὶ κατοχὴ τῆς θύραθεν καὶ τῆς ἄνωθεν σοφίας, Ἀγιογραφικῆς καὶ Πατερικῆς, τὴν διαλεκτικὴ δεινότητα καὶ τὴν διεισδυτικὴ του ἰκανότητα, τό μοναχικὸ του ἦθος καὶ τόν φιλακόλουθο βίον του.

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ στὴ συνέχεια νά ἐπικεντρώσω τὴν προσοχή σας σέ

δύο άπαστράπτουσες άρετές του ίεροϋ και πολυτίμου αϋτοϋ περιδεραιίου τών χριστιανικών άρετών του θεοτιμήτου Γέροντος· α) τήν ιδιάζουσα άγνή και θεοφύτευτη πατρική άγάπη πρός τά πνευματικά του παιδιά και τούς λοιπούς άδελφούς Χριστιανούς και β) τήν άπόλυτη άφοσίωσι και προσήλωσί του εις τά πιστεύματα τής Όρθοδόξου Πίστεως και Παραδόσεως και τήν άνυποχώρητη και άσυμβίβαστη στάσι του σέ περιπτώσεις παραβιάσεως ή παραχαράξεως αϋτών.

α) Ή πατρική του άγάπη ήτο ζέουσα, άστείρευτη και ύποδειγματική. Κατά μίμησιν του Οϋρανίου Πατρός είχε σπλάγχνα έλέους, συμπαθείας και φιλανθρωπίας. Έμπνεόμενος και έμπορούμενος ύπό τής θείας άγάπης ως πνευματικός πατήρ ήγάπα ειλικρινώς και άπό καρδιάς, άνευ ύπολογισμών και άναστολών, «τά παιδιά ά έδωκεν αϋτῷ ό Θεός».

Έλεγε χαρακτηριστικά : «Η καρδιά μου, παιδιά μου, έχει μόνο εισόδους και καμμία έξοδο. Έάν κάποιος εισέλθη σέ αϋτή δέν πρόκειται νά έξέλθη, όσα προβλήματα και νά μου δημιουργήση. Δέν θά ψυχρανθ ή άγάπη μου, ανεξάρτητα άπό τήν συμπεριφορά αϋτοϋ του άνθρώπου. Άγαπῶ τά παιδιά μου, όπως είναι, θά εύχόμουν όμως νά μή μένουν μέ τά έλαττώματά τους, αλλά νά προοδεϋουν πνευματικώς».

«Πάντοτε άγωνιζόμενος (ϋπέρ τών πνευματικών τέκνων του) έν ταίς προσευχαίς, ίνα (στῶσι) τέλειοι και πεπληρωμένοι έν παντί θελήματι Θεοϋ» έπαγρυπνοϋσε διά τήν πνευματικήν των καλλιέργειαν, πρόοδον και ψυχικήν σωτηρίαν. Πλησίον του ως εις πατρικήν έστίαν εύρισκον όχι μόνον τήν πνευματικήν βρώσιν, αλλά και τήν ύλικήν, μέσα σέ μιá οίκογενειακή πνευματική άτμόσφαιρα. Μέ πατρική άγάπη και στοργή αντιμετώπιζε ό Γέροντας όλα τά θέματα και τά προβλήματα τών πνευματικών του τέκνων, άκόμη και τίς όποιες οίκονομικές τους δυσχέρειες. Μέ σοφία Θεοϋ, σύνεσι, διάκρισι και έπιείκεια έπέλυε τά πνευματικά ζητήματα. Γνώστης και έρμηνευτής του γράμματος και του πνεϋματος τών Θείων και Έερών Κανόνων τής Άγίας μας Έκκλησίας, τούς όποιους πάντοτε βαθύτατα έσέβετο και έτίμα, διεχειριζετο τήν οίκονομία και τήν έπιείκεια τών Έερών Κανόνων, χωρίς όμως νά τούς παραβαίνη ή νά τούς παραβλέπη, ως σοφός και συνετός οίακοστρόφος.

«Μεγάλη ύπόθεσις τά άσπρα μαλλιά και γένεια, έτόνιζε ό π. Έπιφάνιος. Όταν ήμουν νέος κυριαρχοϋσε μέσα μου ή αϋστηρότητα. Ή νοοτροπία του νέου, πού θέλει όλα τά πράγματα νά γίνωνται σωστά. Σάν πέρασαν όμως τά χρόνια πέρασα και 'γώ, συνέχιζε, στήν νοοτροπία τής έπεικοϋς αντιμετώπισεως τών προβλημάτων. Τώρα ή πείρα μέ δίδαξε πόσο εύκολα ή ανθρώπινη καρδιά μπορεί νά ύποστ ήττες και νά κάνη βαρεία παραπτώματα,

διότι αυτό δέν εἶναι δύσκολο ἢ ἀπίθανο. Ἀπό τήν αὐστηρότητα πέρασα στήν ἐπιείκεια, μέ ἀγάπη καί κατανόηση, χωρίς αὐτό νά εἶναι σέ βάρος τῆς πνευματικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν ἐξομολογουμένων. Ἀντίθετα, μάλιστα, τό ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε πιό καλό καί ἡ χάρις τοῦ Κυρίου πιό πλούσια».

Δέν εἶχα τήν εὐτυχία νά συμπεριλαμβάνωμαι εἰς τόν κύκλον τῶν πνευματικῶν του τέκνων, ὑπό τήν στενήν τοῦ ὅρου ἔννοιαν, διότι συνεδεόμην πνευματικῶς μέ ἄλλον ἰσάξιον πνευματικόν πατέρα τῆς συμπρωτεύουσας. Ὅμως, κατά τήν διακονίαν μου ὡς Ἱεροκῆρυκος Τροϊζηνίας καί τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς, εὗρισκα ἀνοικτήν τήν πατρικήν του ἀγκάλην καί ἔδρεπον καί ἐγώ τούς εὐχύμους καρπούς τῆς πνευματικῆς του προσφορᾶς. Μέ συνεκίνει πάντοτε ἡ πηγαία καί ἀγνή πατρική καί συνάμα ἀδελφική του ἀγάπη πρὸς τόν νεόφυτον τότε τριακοντούτη Ἱεροκῆρυκα. Μέ τήν εὐγένεια τῆς ἀρχοντικῆς καρδίας του ἀπέδιδε τιμὴν εἰς τήν διακονίαν τοῦ νέου Ἱεροκῆρυκος, ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς, καί μέ ἐνεθάρρυνε εἰς τό ἔργον μου, παρ' ὅτι εἰς τήν ἡλικίαν, τήν Ἱερωσύνην, τάς θεολογικάς σπουδάς, ἀλλά καί εἰς τήν πνευματικὴν αὐξήσιν καί προκοπὴν ἡμουν νεώτερος καί ὑπολειπόμενος ἐν συγκρίσει πρὸς τούς Θεολόγους Πατέρας καί Ἀδελφούς τοῦ Ἱεροῦ Ἑσυχαστηρίου. Ἐχουν ἐντυπωθῆ εἰς τήν ψυχὴν μου τά πλήρη πατρικῆς ἀγάπης καί στοργῆς λόγια του: «Ὅσα δικαιώματα ἔχουμε ἐμεῖς στό Μοναστήρι, ἔχεις κι' ἐσύ. Θά ἀνεβαίνης στή Μονή ὅταν εὐκαιρῆς χωρίς νά ἐρωτᾶς, ἀπλῶς θά ἐνημερώνης ὅτι ἔρχεσαι γιά νά σέ περιμένουμε. Μήπως ἔχεις ἀνάγκη χρημάτων;». Καί σέ ἄλλη περίπτωσι μέ συνεκίνησε μέ τήν πρότασί του τό τραπέζι τῆς εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίας μου νά γίνη στό Μοναστήρι τῆς Κεχαριτωμένης.

Καί, ἐνθυμοῦμαι, ὅταν κάποτε, ἐν ἡμέρᾳ Μεγάλης Ἑβδομάδος, εἰς μίαν ἐπικοινωνίαν, προέκυψε διχογνωμία μέ Ἀδελφόν τῆς Μονῆς, τήν ὁποίαν ἀντελήφθη ὁ ἀείμνηστος Γέρων, τοῦ συνέστησε νά προβῇ σέ ἄμεση συνεξήγησι καί καταλλαγὴ, λέγοντας· «ἐσύ, παιδί μου, ἂν λυπηθῆς, ἔχεις τόν Γέροντά σου καί τήν Ἀδελφότητα· ἐκεῖνος, νέος κληρικός, πῶς θά ἀντιμετωπίσῃ ἐκεῖ κάτω μόνος του τήν στενοχώρια;».

Ἀνέφερα αὐτά τά ἀφορῶντα εἰς τό πρόσωπόν μου διὰ νά καταδειχθῇ καί ἡ πρὸς τόν εὐρύτερο κύκλο γνήσια καί ὑποδειγματικὴ ἀγάπη καί φροντίδα τοῦ ἁγίου Γέροντος. Καί τώρα νά προχωρήσω εἰς τό προεξαγγελθέν θέμα, εἰς τό ὁποῖο θά ἐπικεντρώσω ἐν συντομίᾳ τήν προσοχή σας.

β) Ἡ ἀπόλυτη ἀφοσίωσις καί προσήλωσις του εἰς τά πιστεύματα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καί Παραδόσεως καί ἡ ἀμετακίνητη στάσις του σέ περιπτώσεις παραβιάσεως ἢ παραχαράξεως αὐτῶν.

Ὁμολογουμένως, ὁ ἀείμνηστος Γέροντας ἦτο «ὁ ἄρτιος τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος»· «τέλειος καὶ ὁλόκληρος ἐν μηδενί λειπόμενος». Ἡ θεολογικὴ του συγκρότησις ἀρίστη. Ἡ γνῶσις καὶ οἰκείωσις του μέ τούς Θείους καὶ Ἱερούς Κανόνas τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ Ἱερὸν Πηδάλιον καὶ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον σπανία. Ἡ προσήλωσις του εἰς τὰ Ἱερά τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεώς μας πιστεύματα, τὴν Δογματικὴν διδασκαλίαν τῆς Καθολικῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐν γένει Ὁρθόδοξον Παράδοσιν δεδομένη, ὑποδειγματικὴ.

Ὅσον ἐπεικὴς καὶ διακριτικὸς ἦτο σέ θέματα πνευματικῆς ζωῆς καὶ ἀγῶνος διὰ τὴν κάθαρσιν καὶ τὸν φωτισμὸν καὶ ἐξαντλοῦσε ὑπὲρ τοῦ ἀγωνιζομένου κάθε ὅριο ἐπεικειας καὶ οἰκονομίας, χωρὶς βεβαίως νὰ παραβαίη τὰ Κανονικά θέσμια, τόσον ἀκριβὴς καὶ ἀνυποχώρητος ἦτο σέ θέματα Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ διδασκαλίας καὶ τηρήσεως τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ἐλεγε χαρακτηριστικά: οἱ Ἱεροὶ Κανόνες, παραθεωρούμενοι καὶ παραβιαζόμενοι, ἐκδικοῦνται.

Ἦτο ἀπόλυτος σέ θέματα ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας μετὰ τῶν κανονικῶς ἀκοινωνήτων (ἐτεροδόξων, αἰρετικῶν, σχισματικῶν καὶ ἐτεροθρήσκων) καὶ μάλιστα ἐν ὥρᾳ προσευχῆς καὶ Θείας Λατρείας. Ἀπέκρουε κάθε ἐτεροδιδασκαλία, αἰρετικὴ καὶ αἰρετίζουσα διδαχὴ καὶ πρόβαλλε πάντοτε τὴν ὑγιαίνουσα διδασκαλία. Σέ θέματα προσκρούοντα εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν καὶ διδαχὴν, τὴν Δογματικὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας μας (ὅρους πίστεως, δόγματα) καὶ τούς Ἱερούς Κανόνas τῆς ἦτο αὐστηρὸς καὶ ἀμετακίνητος. «Οὐ χωρεῖ συγκατάβασις εἰς τὰ τῆς Πίστεως» ἔλεγε, ὑπομιμνήσκων τὴν Πατερικὴν τοποθέτησιν.

Ἡ θεωρία τοῦ σεπτοῦ Γέροντος περὶ τῶν δύο ἄκρων (τοῦ ἀκρίτου, ἀκράτου καὶ ἀνεπιγνώστου ζηλωτισμοῦ ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἀφ' ἑτέρου), – ἢ ὅποια, βεβαίως, δὲν ἔχει καμμία σχέσι μετὰ τὴν περὶ τῶν δύο ἄκρων σύγχρονη πολιτικὴ θεωρία –, ἔθετε τούς κανονικοὺς φραγμούς, τὰ κανονικά ὅρια καὶ τὴν κόκκινη γραμμὴ μετὰ τὴν ἀληθείας καὶ ψεύδους, φωτὸς καὶ σκοτοῦς, ὀρθοδοξίας καὶ πλάνης, Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐτεροδόξων ὁμολογιῶν, ἀληθοῦς πίστεως καὶ διαφόρων θρησκευτῶν καὶ παραθρησκευτῶν, ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογικῆς θεωρίας καὶ ἄλλων αἰρετικῶν θεωριῶν, στίς ὅποιες ἐντάσσονται ἡ θεωρία τῶν κλάδων καὶ οἱ νεώτερες θεωρίες περὶ δύο πνευμόνων, περὶ ἀδελφῶν – ἐτεροδόξων ἐκκλησιῶν, περὶ τῆς Μιᾶς Ἀγίας, ἀλλ' ἐν ταύτῃ καὶ διηρημένης Ἐκκλησίας κ.ἄ.

Τέλος, ἐπειδὴ κινουμαι εἰς τὰ πλαίσια ἑνός λειτουργικοῦ Θείου Κηρύγματος καὶ ὅχι μιᾶς διαλέξεως θά μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ κατακλείσω τὸν

λόγον μέ ἓνα πολύ σπουδαῖο θεολογικό – δογματικό καί ἐκκλησιολογικό κείμενο, ἀπαύγασμα τῆς ἐδραίας καί ἀμεταθέτου Ὁρθοδόξου πίστεως τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος, γραφέν τό ἔτος 1965, μετά τήν συνάντησιν τοῦ τότε Πατριάρχου μετά τοῦ Πάπα εἰς τά Ἱεροσόλυμα τό 1964, εἰς αἰωνίαν μνήμην καί τιμήν αὐτοῦ, ἀλλά καί εἰς δήλωσιν καί φανέρωσιν τῆς μεγάλης διακρίσεως καί εὐαισθησίας αὐτοῦ εἰς τά λεπτεπίλεπτα θέματα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καί Παραδόσεως ἡμῶν. Τό ἐμπνευσμένο αὐτό κείμενο θά ἐπικαιροποιηθῇ, πενήντα χρόνια μετά, ἐν ὧσει τῆς ἀτυχῶς μελετωμένης ἐπαναλήψεως τῆς συναντήσεως εἰς Ἱεροσόλυμα ὑπό τῶν σημερινῶν διαδόχων τους.

«Μυριάκις προτιμώτερον, Παναγιώτατε, νά ἐκριζωθῇ ὁ ἱστορικός τῆς Κων/λεως Θρόνος καί νά μεταφυτευθῇ εἰς τινά ἔρημον νησίδα τοῦ Πελάγους, ἀκόμη δέ καί νά καταποντισθῇ εἰς τά βάθη τοῦ Βοσπόρου, ἢ νά ἐπιχειρηθῇ ἔστω καί ἡ ἐλάχιστη παρέκκλισις ἀπό τῆς χρυσῆς τῶν Πατέρων γραμμῆς, ὁμοφώνως βοώντων: Οὐ χωρεῖ συγκατάβασις εἰς τά τῆς Πίστεως. Αἱ ἐπτά λυχνίαι τῆς Ἀποκαλύψεως, διά τάς ἀμαρτίας ἡμῶν, ἐσβέσθησαν πρό πολλοῦ. Ἐπτά Ἐκκλησίαι Ἀποστολικαί, Ἐκκλησίαι σχοῦσαι τήν ὑψίστην τιμήν νά λάβωσιν, εἰδικῶς αὗται, Γράμματα ἐξ Οὐρανοῦ μέσω τοῦ θεοπνεύστου τῆς Πάτμου Ὁραματιστοῦ, ἐξέλιπον ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καί ἐκεῖ, ἔνθα ἄλλοτε ἐτελεῖτο ἡ φρικωδεστάτη Θυσία καί ὁ Τριαδικός ἀνεμέλπετο Ὑμνος, σήμερον ἴσως κρώζουσι νυκτικόρακες (ἢ ὀρχοῦνται ὀνοκένταυροι). Καί ὅμως ἡ Νύμφη τοῦ Κυρίου δέν ἀπέθανεν. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέν ἐξηφανίσθη. Συνεχίζει, τετραυματισμένη καί καθημαγμένη ὡς ὁ Ἰδρυτής αὐτῆς, ἀλλ' ἀείζωος καί ἀκατάβλητος, τήν διά μέσου τῶν αἰώνων πορείαν αὐτῆς, φωτίζουσα, θάλπουσα, ζωογονοῦσα, σφάζουσα. Δέν θά ἀποθάνῃ λοιπόν αὐτή καί ἄν μετακινηθῇ ἢ καί ἀποθάνῃ ὁ Οἰκουμενικός Θρόνος. Οὐδεῖς Ὁρθόδοξος εὐχεται τήν μετακίνησιν ἢ τόν θάνατον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Μή γένοιτο! Ἀλλά καί οὐδεῖς θά θυσιάσῃ χάριν αὐτοῦ ἰῶτα ἐν ἣ μίαν κεραίαν ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Ἀγωνίσασθε ὑπέρ αὐτοῦ πάσῃ δυνάμει. Ὅχι ἀπλῶς ἔχετε δικαίωμα, ἀλλ' ὀφείλετε νά στηρίξητε αὐτόν, τό κάθ' Ὑμᾶς. Θυσιάσατε χάριν αὐτοῦ ὁ,τιδήποτε: χρήματα, κτήματα, τιμᾶς, δόξας, πολῦτιμα κειμήλια, Διακόνους, Πρεσβυτέρους, Ἐπισκόπους, ἀκόμη καί τόν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν! Ἐν μόνον κρατήσατε, ἐν φυλάξατε, ἐνός φείσασθε, ἐν μή θυσιάσητε: τήν Ὁρθόδοξον Πίστιν! Ὁ Οἰκουμενικός Θρόνος ἔχει ἀξίαν καί χρησιμότητα μόνον καί μόνον, ὅταν ἐκπέμπῃ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς τό γλυκύ καί ἀνέσπερον τῆς Ὁρθοδοξίας Φῶς. Οἱ Φάροι εἶναι χρήσιμοι, ἐάν καί ἐφ' ὅσον φωτίζωσι τούς ναυτιλλομένους, ἵνα ἀποφεύγωσι τούς σκοπέλους. Ὅταν τό φῶς

αὐτῶν σβεσθῇ, τότε δέν εἶναι μόνον ἄχρηστοι, ἀλλά καί ἐπιβλαβεῖς, διότι μεταβάλλονται καί αὐτοί εἰς σκοπέλους.

Παναγιώτατε, προὔχωρήσατε ἤδη πολύ. Οἱ πόδες Ὑμῶν ψάουσι πλέον τά ρεῖθρα τοῦ Ρουβίκωνος. Ἡ ὑπομονή χιλιάδων εὐσεβῶν ψυχῶν, Κληρικῶν καί λαϊκῶν, συνεχῶς ἐξαντλεῖται. Διά τήν ἀγάπην τοῦ Κυρίου, ὀπισθοχωρήσατε! Μή θέλετε νά δημιουργήσητε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ σχίσματα καί διαιρέσεις. Πειρᾶσθε νά ἐνώσητε τά διεστῶτα καί τό μόνον ὅπερ θά κατορθώσητε, θά εἶναι νά διασπάσητε τά ἡνωμένα καί νά δημιουργήσητε ῥήγματα εἰς ἐδάφη ἕως σήμερον στερεά καί συμπαγῇ. Σύνετε καί συνέλθετε! Ἀλλά φεῦ! Διηνύσατε πολλήν ὁδόν. Ἦδη πρός ἐσπέραν ἐστί καί κέκλικεν ἡ ἡμέρα...'. Πῶς θά ἴδητε τās χαινούσας ἀβύσσους, ἀφ' ὧν θά διέλθῃ μετ' ὀλίγον ἡ ἀτραπός ἣν ὁδεύετε; Εἶθε, εἶθε ὁ πάλαι ποτέ «στήσας τόν ἥλιον κατά Γαβαῶν καί τήν σελήνην κατά φάραγγα Αἰλῶν», νά δευτερώσῃ τό θαῦμα καί νά παρατείνῃ ἅπαξ ἔτι τό μῆκος τῆς ἡμέρας, νά ἐνισχύσῃ ἔτι πλέον τό φῶς αὐτῆς καί νά διανοίξῃ τούς ὀφθαλμούς Ὑμῶν, ἵνα ἴδητε, κατανοήσητε καί ἐπιστρέψῃτε. Ἀμήν».

Κατόπιν τούτου νά κατακλείσω τόν παρόντα λόγον μέ ἓνα καίριο ἐρώτημα, τό ὁποῖον ἔθεσα καί εἰς τήν αἴθουσαν τῶν Συνεδριάσεων τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας, ὅταν ἀνεφέρθην εἰς τά σοβαρότατα κανονικά ὀλισθήματα στυλοβατῶν τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καί ἐμνημόνευσα τοῦ περισπουδάστου καί μνημειώδους ἀντιοικουμενιστικοῦ αὐτοῦ κειμένου τοῦ π. Ἐπιφανίου, (ὁ ὁποῖος σημειωτέον τότε, ὅταν τό συνέτασσε, ἦγε τό 35ον ἔτος τῆς ἡλικίας του). Τί θά ἔλεγε καί τί θά ἔγραφε σήμερα ὁ χαρισματικός αὐτός Πνευματικός Πατήρ καί Ἐκκλησιαστικός Διδάσκαλος, ὅτε τά ρεῖθρα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ μετεσχηματίσθησαν εἰς ποταμόν, ὁ ὁποῖος παραπέμπει εἰς τήν τεραστίαν χοάνην τῆς Παγκοσμιοποιήσεως καί τῆς Πανθηρσκειας;

Καί νά καταλήξω μέ τήν ταπεινήν μου πεποίθησιν, ἡ ὁποία πιστεύω ὅτι ἐκφράζει τήν βεβαιότητα καί τό φρόνημα τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ Πληρώματος, ὅτι ὁ αἰόδιμος Γέρων π. Ἐπιφάνιος δι' ὅλα τά θεοδώρητα χαρίσματά του, ἀλλά πρωτίστως καί κυρίως διά τήν ἀκραιφνή Ὁρθόδοξον Πίστιν καί τό Πατερικόν φρόνημα, τήν ἀκλινῇ προσήλωσίν του εἰς τούς Θεῖους καί Ἱερούς Κανόνας καί τήν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν, Παράδοσιν καί Δογματικήν Διδασκαλίαν, ἀλλά καί διά τήν ἀγωνιστικότητα καί πνευματικήν του ἀκεραιότητα ἀνεδείχθη πιστός καί ἄξιος μιμητής καί ἀκόλουθος τῶν ὑπερμάχων τῆς Πίστεώς μας Ἀγωνιστῶν Ἀγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἓνας σύγχρονος Ἐκκλησιαστικός Πατήρ.

Ἄς ἔχωμε τήν εὐλογίαν καί τās ἀγίας του εὐχάς. Ἀμήν.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ γιά τόν π. Ἐπιφάνιο

Σεβαστοί Πατέρες & Ἀγαπητοί, κατά πνεῦμα Ἀδελφοί,

Θά ἤθελα νά παρουσιάσω στήν ἀγάπη σας, δύο περιστατικά πού ἀναφέρονται στόν π. Ἐπιφάνιο καί στά ὁποῖα ὑπῆρξα παρών.

Τό ἓνα ἀπό αὐτά συνέβη ὅταν ὁ π. Ἐπιφάνιος ἦταν ἐν ζωῇ, τό δέ ἄλλο λίγο μετά τήν κοίμησή του. Καί στά δύο περιστατικά ἔχει πρωτεύοντα ρόλο καί ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος κυρός Σεραφεῖμ.

Τό πρῶτο περιστατικό διαδραματίστηκε στά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '80 καί συγκεκριμένα στόν ἐορτασμό τῶν 80 χρόνων ἀπό τήν ἰδρυση τοῦ Ὁρθοδόξου Συλλόγου «Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι».

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ ἐν λόγῳ Συλλόγου εἶχε προσκαλέσει στήν ἐπίσημη τελετή τοῦ ἐορτασμοῦ τόν τότε Ἀρχιεπίσκοπο, καθώς καί πρόσωπα ἀπό τό Ἐθνικό Κοινοβούλιο, τό Δῆμο τῆς Ἀθήνας καί ἄλλους φορεῖς.

Ἡ αἴθουσα, ὅπου ἔλαβε χώρα ἡ ἐκδήλωση ἦταν ἀσφυκτικά γεμάτη ἀπό κόσμο. Κατά τήν ἀναχώρηση τῶν ἐπισήμων, ὁ π. Ἐπιφάνιος συνόδευσε τό Μακαριώτατο στήν ἔξοδο, γιά νά ἐπιβιβαστεῖ στό αὐτοκίνητό του. Δίπλα στούς δύο κληρικούς βρισκόμασταν καί μερικοί λαϊκοί. Τότε, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἀπευθυνόμενος στόν π. Ἐπιφάνιο, μέ τόν αὐθορμητισμό πού τόν διέκρινε, τοῦ εἶπε: «Ἄκου ρέ Ἐπιφάνιε, ἐγώ κι ἐσύ ἀκολουθήσαμε διαφορετικούς δρόμους, ἀλλά θέλω νά ξέρεις ὅτι καί σέ ἀγαπῶ καί σέ ἐκτιμῶ κι ἔχω μεγάλη ἐμπιστοσύνη στήν κρίση σου, στή γνώμη σου καί στίς γνώσεις σου», συνεχίζοντας, «αὕτη τήν περίοδο περνᾶω δύσκολες ὥρες μέ τά νομοθετήματα τοῦ Τρίτη. Θά σέ καλέσω λοιπόν πολύ σύντομα γιά νά συζητήσουμε τί πρέπει νά πράξουμε ὡς Ἱεραρχία τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας».

Τελειώνοντας ὁ Μακαριώτατος τά λεγόμενά του, ὁ π. Ἐπιφάνιος, μέ πολλή ταπείνωση καί σεβασμό, ἀπάντησε: «Εἶμαι στή διάθεσή σας, ὅποτε ἐσεῖς κρίνετε ἀπαραίτητο νά συναντηθοῦμε». Οἱ δύο κληρικοί, ἀντάλλαξαν ἀσπασμό, ὁ π. Ἐπιφάνιος ἀσπάστηκε τό χέρι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὁ ὁποῖος ἐπιβιβάστηκε στό αὐτοκίνητό του καί ἀναχώρησε.

Τήν ἀνωτέρω στιχομυθία, βιντεοσκοπῆσε ὁ προσφάτως κεκοιμημένος, πνευματικός ἀδελφός μας Γιώργος Παρασκάκης, ἀλλά παρὰ τίς ἀλλεπάλληλες παρακλήσεις καί ὀχλήσεις μου, δέν κατέστη δυνατή ἡ ἀνεύρεση τῆς ἐν λόγῳ βιντεοταινίας στό χᾶδες ἀρχεῖο τοῦ συμπαθοῦς Γιώργου.

Τό δεύτερο περιστατικό:

Λίγο διάστημα μετά τήν κοίμηση τοῦ π. Ἐπιφανίου, δέχθηκα ἕνα εὐγενικό τηλεφώνημα ἀπό τό Μητροπολίτη Μεσσηνίας Χρυσόστομο Θέμελη, ὁ ὁποῖος καί μοῦ πρότεινε νά ἐπισκεφθοῦμε μαζί τόν Ἀρχιεπίσκοπο –τήν περίοδο ἐκείνη ἦταν συνοδικός ὁ Ἅγιος Μεσσηνίας– γιά νά τόν εὐχαριστήσω πού στήν ἐξόδιο ἀκολουθία τοῦ π. Ἐπιφανίου κι ἐπειδή ὁ Μακαριώτατος ἦταν κλινῆρης τότε, μέ σοβαρό πρόβλημα ὑγείας, ἔστειλε ὡς ἐκπροσώπους του, τόσο τόν πρωτοσύγκελό του, ὅσο καί τόν Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱεραρχίας. Ἀπάντησα στόν Ἅγιο Μεσσηνίας ὅτι θά τοῦ τηλεφωνήσω πολύ σύντομα καί ἐν τῷ μεταξύ ἐπικοινωνήσα μέ κληρικούς, πνευματικά τέκνα τοῦ π. Ἐπιφανίου, οἱ ὁποῖοι «ἐν ἐνί στόματι καί μιᾷ καρδίᾳ» μοῦ εἶπαν ὅτι ἡ ἐπίσκεψή μου θά ἦταν μία πράξη εὐγενείας καί ἀβροφροσύνης.

Ἐπειτα ἀπό αὐτά, τηλεφώνησα στό Μητροπολίτη Μεσσηνίας καί κανονίστηκε τό σχετικό ραντεβοῦ. Μπαίνοντας στό γραφεῖο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, αὐτός σηκώθηκε, μέ ἀγκάλιασε καί ἀπευθυνόμενος στό Μητροπολίτη Μεσσηνίας τοῦ εἶπε: «Τοῦ μοιάζει πολύ φυσιογνωμικά τοῦ Ἐπιφανίου». Ἐγώ τοῦ εἶπα μέ συστολή: «Εὐχηθεῖτε νά τοῦ μοιάσω σέ ἀρετές πού τόν διέκριναν καί ὄχι μόνο στή μορφή του». Μετά τό σχετικό κέρασμα, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μέ ρώτησε ἂν ἔχω οἰκογένεια. Τοῦ ἀπάντησα ὅτι εἶμαι ἔγγαμος μέ δύο τέκνα.

Ἀπευθυνόμενος ὁ Μακαριώτατος πάλι σέ μένα, μοῦ εἶπε: «Θέλω παιδάκι μου νά πεῖς στήν οἰκογένειά σου καί τά πνευματικοπαῖδια τοῦ Ἐπιφανίου ὅτι ὁ Σεραφεῖμ ἤθελε νά τόν κάνει Ἐπίσκοπο, ὁ Ἐπιφάνιος δέν ἐπιθυμοῦσε»! Καί συνέχισε: «εἶναι ὁ μόνος Ἀρχιμανδρίτης, πού ὅσο εἶμαι Ἀρχιεπίσκοπος, ἐνῶ τοῦ προτάθηκε, πιεστικά θά ἔλεγα, νά γίνει Δεσπότης δέν δέχθηκε. Γιατί ὑπάρχουν καί ἄλλοι, εὐτυχῶς λίγοι, οἱ ὁποῖοι διαδίδουν κάτι ἀνάλογο, ἀλλά ἂν τούς βάλω στό στόμα μου δέν θά τούς ξεπλένει ὁ Ἰορδάνης».

Ἐκεῖ ὁλοκληρώθηκε ἡ ἐπίσκεψή μου, ἐπαναλαμβάνοντας τίς εὐχαριστίες μου στό Μακαριώτατο γιά τά ὅσα ἐπαινετικά εἶπε γιά τό μακαριστό π. Ἐπιφάνιο.

Τά σχόλια καί οἱ παρατηρήσεις δικές σας.

Πολυνείκης Θεωρόπουλος

Ο ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΩΜΑΤΙΔΙΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Στις 8 Ὀκτωβρίου τοῦ 2013 ἀνακοινώθηκε ἀπό τήν ἐπιτροπή τῶν βραβείων στήν Βασιλική Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν τῆς Σουηδίας, ὅτι τό Νόμπελ Φυσικῆς γιά τό 2013 θά δοθεῖ στόν Πίτερ Χίγκς, τόν θεωρητικό Φυσικό πού ὀλοκλήρωσε τήν θεωρία γιά τήν ὑπαρξή τοῦ σωματιδίου, τό ὁποῖο ὀνομάστηκε μποζόνιο τοῦ Χίγκς, γνωστό καί ὡς «σωματίδιο τοῦ Θεοῦ». Τά τελευταῖα χρόνια ἔγινε πολὺς λόγος γιά τό σωματίδιο τοῦ Χίγκς, λόγω τῶν Πειραμάτων καί τῶν ἐρευνῶν στό γνωστό CERN. Πρόκειται γιά τό μεγαλύτερο σέ ἔκταση πειραματικό κέντρο πυρηνικῶν ἐρευνῶν (καί εἰδικώτερα ἐπὶ τῆς σωματιδιακῆς Φυσικῆς) στόν κόσμο καί βρίσκεται στά σύνορα Ἑλβετίας καί Γαλλίας, δυτικά τῆς Γενεύης.

Κατά τήν διάρκεια τῶν ἐρευνῶν καί τῶν πειραμάτων γιά τό σωματίδιο τοῦ Θεοῦ δημιουργήθηκαν στόν κόσμο πολλά ἐρωτήματα καί οἱ ἐπιστήμονες τοῦ CERN, μέ σειρά δημοσιευμάτων καί συνεντεύξεων, ἔδωσαν ἀπαντήσεις καί διευκρινήσεις. Σέ ἓνα ἀπό τά πολλά δημοσιεύματα δόθηκε ἀπάντηση στό ἐρώτημα: «Γιατί εἶναι τόσο δύσκολη ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς ὑπαρξῆς τοῦ σωματιδίου Χίγκς;» Καί ἡ ἀπάντηση τῶν ἐρευνητῶν: «Πρῶτον, τό φευγαλέο σωματίδιο ἐμφανίζεται μόνο σέ ἀκραῖες θερμοκρασίες, τίς ὁποῖες μπορεῖ νά πετύχει μέ σιγουριά μόνο ὁ LHC, ὁ ἰσχυρότερος καί ἀκριβότερος ἐπιταχυντής. Δεύτερον, τό Χίγκς ἐμφανίζεται πολὺ σπάνια στίς συγκρούσεις πρωτονίων μέσα στόν LHC, ἐπομένως οἱ ἐρευνητές πρέπει νά ἐξετάζουν τρισεκατομμύρια συμβάντα γιά νά δοῦν ἔστω καί ἓνα μικρό ἶχνος του. Τρίτον, τό μποζόνιο εἶναι τόσο βραχύβιο ὥστε διασπᾶται πρὶν φτάσει κἂν στοὺς ἀνιχνευτές τοῦ ἐπιταχυντή. Ἐπομένως, ἡ ἀνίχνευσή του δέν μπορεῖ νά γίνει ἄμεσα. Οἱ ἐρευνητές ἀπλᾶ συμπεραίνουν τήν ὑπαρξή του ἐπειδὴ τό σωματίδιο λάμπει... διὰ τῆς ἀπουσίας του. Αὐτό πού καταγράφεται εἶναι ἡ ἐνέργεια τῶν ὑποατομικῶν συντρυμιμῶν τῆς σύγκρουσης, ἡ ὁποία πρέπει νά ἀντιστοιχεῖ στήν ἐνέργεια, καί ἐπομένως στή μάζα ἐνός ἄφαντου σωματιδίου».

Μέ ἀφορμή αὐτές τίς τοποθετήσεις τῶν ἐρευνητῶν τοῦ CERN, καί μέ δεδομένο ὅτι πολλοὶ ἐπιστήμονες ἀρνοῦνται τήν ὑπαρξή τοῦ Θεοῦ γιατί ζητοῦν χειροπιαστές ἀποδείξεις, ἡ σκέψη μας ἔκανε κάποιες θεολογικές προεκτάσεις. Καταρχάς, ἂν οἱ ἐπιστήμονες δέν μποροῦν νά δοῦν ὅποτε θέλουν ἀλλὰ μόνο κάτω ἀπὸ εἰδικές συνθῆκες καί προϋποθέσεις ἓνα ὕλικό σωματίδιο (δημιούργημα κι αὐτό τοῦ Θεοῦ), πῶς κάποιος ἔχουν τήν ἀπαίτηση νά δοῦν τόν Θεό μέ τίς αἰσθήσεις τους ἢ στά ἐπιστημονικά ἐργαστήριά τους; Ἡ Ἐκκλησία δέν μᾶς λέει τίποτε παραπάνω ἀπὸ αὐτό πού λένε καί οἱ ἐπιστήμονες. Ὅτι μόνο ὑπὸ εἰδικές συνθῆκες καί προϋποθέσεις μπορούμε νά δοῦμε τόν Θεό. Καί ἡ βασικότερη προϋπόθεση, σύμφωνα μέ τόν λόγο τοῦ Κυρίου, εἶναι ἡ καθαρὴ καρδιά: «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τόν Θεόν ὁψονται». (Μτθ. 5,8)

Στήν συνέχεια, οἱ ἐπιστήμονες μᾶς λένε ὅτι ἡ ἀνίχνευση τοῦ μποζονίου

δέν μπορεί νά γίνει άμεσα, αλλά ή ύπαρξή του συμπεραίνεται καί έντοπίζεται από τήν ένέργεια πού έκπέμπει. Αὐτή ή ένέργεια καταγράφεται καί άντιστοιχεῖ στήν μάξα ενός άφαντου σωματιδίου. Άρα, τό σωματίδιο ύπάρχει, κι άς μή τό βλέπουμε. Εἴμαστε βέβαιοι γιά τήν παρουσία του. Η ένέργεια πού καταγράφεται μαρτυρεῖ τήν μάξα του καί άρα τήν ύπαρξή του.

Όλη αὐτή ή περιγραφή μᾶς παραπέμπει στόν Δημιουργό Θεό. Δέν Τόν βλέπουμε μέ τά σωματικά μας μάτια καί δέν Τόν αντιλαμβανόμαστε μέ τίς αἰσθήσεις μας. Αὐτό όμως δέν σημαίνει ὅτι δέν ύπάρχει. Υπάρχει γιατί βλέπουμε τά άποτελέσματα τῶν ενεργειῶν Του. Υπάρχει γιατί βλέπουμε τά δημιουργήματά Του, τήν κτίση πού έπλασε. Υπάρχει γιατί βλέπουμε τήν σοφία καί τήν άρμονία μέ τίς ὁποῖες εἶναι πλασμένος ὁλος ὁ κόσμος. Όλα αὐτά πού βλέπουμε άποτελοῦν ένέργειες τοῦ «άφαντου» Θεοῦ. Όλα μιλοῦν γιά τήν παρουσία Του. Όλα γύρω μας μαρτυροῦν τήν Πρόνοιά Του. Τό σωματίδιο τοῦ Χίγκς λάμπει διά τῆς άπουσίας του. Ὁ Θεός πού εἶναι τό Φῶς τό ἀληθινό σκορπίζει παντοῦ τήν Χάρη Του καί τήν Εὐλογία Του διά τῶν Θεῶν ενεργειῶν Του καί πληρώνει τά πάντα διά τῆς παρουσίας Του. Άπουσιάζει μόνο γι' αὐτούς πού εἶναι τυφλοί καί δέν Τόν βλέπουν μέσα ἀπό τά δημιουργήματά Του. Σέ ὅλη τήν κτίση καί ἰδιαίτερα στόν ἄνθρωπο πού εἶναι ή κορωνίδα ὅλης τῆς δημιουργίας βλέπουμε τά ἴχνη τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Εἴμαστε βέβαιοι γιά τήν ύπαρξή Του γιατί τήν συμπεραίνουμε ἀπό τίς ένέργειές Του.

Από τήν ἄλλη μεριά, τό σωματίδιο τοῦ Χίγκς ἐμφανίζεται μόνο σέ ἀκραῖες θερμοκρασίες, πού γιά νά τίς πετύχουμε χρειαζόμαστε ἕναν πανάκριβο ἐπιταχυντή. Ὁ ἄπειρος Θεός μας όμως ἐμφανίζεται χωρίς νά χρειαζόμαστε πανάκριβα μηχανήματα. Εμφανίζεται στούς ἀπλούς καί ταπεινούς ἀνθρώπους, πού τό μόνο πολῦτιμο πού διαθέτουν εἶναι ή πίστις τους καί τά δάκρυα τῆς μετανοίας τους.

Ακόμη, τό σωματίδιο τοῦ Χίγκς εἶναι βραχύβιο καί διασπᾶται ἀμέσως. Ὁ Θεός όμως εἶναι αἰώνιος, ἀναλλοίωτος καί ἀδιαίρετος. Τέλος οἱ ἐρευνητές πρέπει νά ἐξετάσουν τρισεκατομμύρια συμβάντα γιά νά δοῦν ἔστω καί ἕνα μικρό ἴχνος τοῦ σωματιδίου Χίγκς. Ὁ Θεός μας, στό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ, ἄφησε πρίν ἀπό δύο χιλιάδες χρόνια τά ἴχνη Του στήν γῆ μας μέ τήν ζωή Του καί τήν Θυσία Του «... ὅτι καί Χριστός ἔπαθεν ὑπέρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ...» μᾶς λέγει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος στήν Πρώτη Καθολική Ἐπιστολή του. (Α΄ Πέτρ. 2, 21)

Εἶναι ἀμέτρητες, ἄν ὄχι καί ἄπειρες, οἱ ἀφορμές καί οἱ εἰκόνες πού μπορούμε νά πάρουμε ἀπό τήν κτίση ἀλλά καί ἀπό την ἐπιστήμη προκειμένου νά ἀναχθεῖ ὁ νοῦς μας στό Δημιουργό Θεό, «... ὅτι ἐξ αὐτοῦ καί δι' αὐτοῦ καί εἰς αὐτόν τά πάντα» (Ρωμ. 11, 36) Καί αὐτό πού δέν πρέπει νά ξεχνᾶμε ποτέ εἶναι ὅτι «... ὁ Θεός πού δημιουργήσε τόν κόσμο καί ὅλα ὅσα εἶναι στόν κόσμο, καί ὁ ὁποῖος εἶναι Κύριος οὐρανοῦ καί γῆς... δέν εἶναι μακριά ἀπό τόν καθένα ἀπό μᾶς. Διότι μέσα σ' Αὐτόν ζοῦμε καί κινούμεθα καί ὑπάρχουμε...» (Πράξ. 17, 28)

π. Πασχάλης Γρίβας

ΗΜΕΡΕΣ ΑΓΑΠΗΣ!.. ΠΟΙΑΣ ΑΓΑΠΗΣ;

Αέν ξέρω εάν σέ παλαιότερες εποχές, γινόταν τέτοια μεγάλη αναφορά στην αγάπη όσο στην σημερινή εποχή. Τραγούδια, έκδηλώσεις, ταινίες, βιβλία, ακόμη και διαδηλώσεις μιλούν και διαμαρτύρονται για αγάπη. Νέοι άνθρωποι, μοντέρνοι, προοδευτικοί, έπιστήμονες και μή, τήν έξυμνούν και μιλούν γι' αυτήν. Καί σκέφτεται κανείς και λέει: «τόση αγάπη!! Μά σέ τί υπέροχη, σέ τί αγγελική κοινωνία ζώ»!

Μόλις όμως, δεί καλύτερα γύρω του, βρίσκεται σέ μία εκ τών άκρων αντίθετη πραγματικότητα. Βλέπει άντρώγυνα πού παντρεύτηκαν, από μεγάλη αγάπη κι έρωτα, νά χωρίζουν. Βλέπει πληθώρα έξωσυζυγικών κι έφήμερων σχέσεων, οί όποιες έχουν γίνει πλέον μόδα και τρόπος ζωής, και τό σημαντικό; νά προβάλλονται άσυστόλως σέ κάθε σήριαλ και έργο πού παίζεται στόν μέγα διδάσκαλο τής εποχής μας (τήν τηλεόραση) και μάλιστα μέ τήν πράσινη ένδειξη «ταινία για όλη τήν οικόγένεια»! Βλέπει ζευγάρια όμοφυλοφίλων νά αγωνίζονται για τήν ... αγάπη τους και νά θέλουν νά υίοθετήσουν και παιδί για τοῦ προσφέρουν 'αγάπη'. Και βεβαίως βλέπει τήν σκληρότητα, τήν άδικία και τήν άπανθρωπία πού κυριαρχούν στις σχέσεις τών ανθρώπων τής σημερινής εποχής, έχοντας για αγάπη ό καθένας τό συμφέρον του.

Όλα αυτά, όπως καταλαβαίνουμε, δείχνουν ότι κάτι δέν πάει καλά. Κάτι είναι στρεβλό. Και δέν είναι τίποτε άλλο στρεβλό από τό ότι ή αγάπη έπαψε πλέον νά σημαίνει αγάπη. Σήμερα αγάπη σημαίνει σέξ, σημαίνει ίκανοποίηση τής σάρκας, ίκανοποίηση τών παθών, τών επιθυμιών, τών συμφεροντολογικών συμφωνιών, τών ιδιοτελών σχέσεων και γενικά ίκανοποίηση τοῦ ΕΓΩ. Και βεβαίως τά άποτελέσματα αυτής τής σημερινής σουπερ αγάπης τά βλέπουμε και τά βιώνουμε καθημερινά.

Δέν μέ νοιάζει άν ό σύντροφός μου (πού πρίν λίγο δήλωνα ότι τόν αγαπώ) πληγωθεί έπειδή θά τόν έγκαταλείψω. Δέν μέ ενδιαφέρει ή γυναίκα μου, για τήν όποία έδωσα έναν όρκο στόν Θεό, πόσο θά πονέσει και τί θ' άπογίνει, τώρα πού τήν έγκαταλείπω, διότι γνώρισα τήν πιό σουπερ αγάπη στό πρόσωπο μίας άλλης. Δέν μέ άγγίζει ή θλίψη τών παιδιών μου, πού βλέπουν αυτόν πού τόσο πολύ αγαπούν, νά μήν έρχεται πιά στό σπίτι και νά ζει κάπου άλλου μέ μία άλλη, αισθανόμενα μέσα τους τόν φρικτό πόνο τής έγκατάλειψης και τής άπόρριψης.

«Σιγά! Και τί έγινε; Θά βρεί κι άλλον» λέω άδιάφορα για τήν φίλη μου, τήν συμμαθήτριά μου, ή τή γνωστή μου, πού έμπιστευόμενη τά λόγια τής ... αγάπης μου, πείστηκε κι ένέδωσε για τήν ίκανοποίησή μου.

Πρέπει νά παροτρύνω τήν φίλη μου νά πηγαίνει μέ πολλά άγόρια, διότι

τήν ἀγαπῶ καί δέν θέλω νά εἶναι ξεκομμένη ἀπό τήν παρέα. Βέβαια μέσα μου τό κάνω διότι δέν θέλω νά εἶμαι μόνο ἐγώ, πού ὅλοι μιλοῦν γιά τήν εὐκολη τοῦ σχολείου.

«Τί κι ἄν εἴμαστε καί οἱ δύο ἄντρες; Ἀφοῦ ἀγαπιόμαστε μπορούμε νά κάνουμε οἰκογένεια καί νά γίνουμε καί γονεῖς», λένε οἱ ὁμοφυλόφιλοι προκειμένου νά συνεχίσουν νά ζοῦν στόν ἄρρωστο κόσμο τους, ἀναθρέφοντας μάλιστα καί ἓνα παιδί!

«Γιά τόν πατέρα μου ἔχω ἥσυχη τήν συνείδησή μου. Τόν ὑπεραγαπάω καί γι' αὐτό τόν ἔβαλα στόν καλύτερο οἶκο εὐηγρίας, γιά νά μήν τοῦ λείπει τίποτε», λέει ὁ γιός γιά τόν πατέρα του, μένοντας ἀσυγκίνητος στίς συνεχεῖς κλήσεις τοῦ προσωπικοῦ πού τοῦ λένε ὅτι ὁ πατέρας του ζητάει διαρκῶς νά δεῖ τόν γιό καί τά ἐγγόνια του, εἰδικά τώρα τίς ἡμέρες τῶν ἐορτῶν.

Ὅλα αὐτά μόνο ἀγάπη δέν εἶναι. Ὅτιδῆποτε ἄλλο μπορεῖ νά εἶναι, ἀγάπη ὅμως, δέν εἶναι. Ἀγάπη εἶναι κάτι ἄλλο, πολύ ἀνώτερο καί πολύ πιό εὐγενές. Ἀγάπη εἶναι νά εἶσαι Βασιλιάς καί νά κατεβαίνεις ἀπό τόν θρόνο σου, νά ντύνεσαι μέ κουρέλια καί νά γίνεσαι δοῦλος, ἀπλᾶ καί μόνο γιά νά μπεῖς μέσα στούς δούλους, νά τούς παρηγορήσεις, νά τούς σφουγγίσεις τόν ἰδρώτα, νά τούς βοηθήσεις, νά τούς βγάλεις τίς βαριές ἀλυσίδες τίς σκλαβιάς καί νά τούς πεῖς, «Ἀδέλφια μου, μή φοβᾶστε πιά, εἶστε ἐλεύθεροι». Καί τό ἀποκορύφωμα; νά ξέρεις ὅτι στό τέλος οἱ ἴδιοι οἱ δοῦλοι σου, ἐπειδή κατάλαβαν ποιός εἶσαι, θά σέ δείρουν, θά σέ μαστιγώσουν, θά σέ φτύσουν, θά σέ ἐξαθλιώσουν καί στό τέλος γυμνό θά σέ σταυρώσουν.

Πόσο ἀπέχει ἡ μία ἀγάπη ἀπό τήν ἄλλη! Πόση διαφορά ὑπάρχει μεταξύ τους! Στήν πρώτη, ὁ ἄνθρωπος θυσιάζει τούς πάντες καί τά πάντα στόν βωμό τοῦ ΕΓΩ. Ἐνῶ στή δεύτερη, θυσιάζει καί τόν ἴδιο του τόν ἑαυτό γιά χάρη τοῦ ἄλλου. Στήν ἀληθινή ἀγάπη δέν χωράει ἡ κοροϊδία, δέν χωράει τό ψέμα, δέν χωράει ἡ μοιχεία, ἡ αἰσχύροτητα, ἡ πορνεία, ὁ ξεπεσμός τοῦ ἄλλου πρὸς ἱκανοποίηση ἰδίων ἐπιθυμιῶν καί γενικά δέν ὑπάρχει χώρος γιά ὅ,τιδῆποτε ὑποβιβάζει τόν συνάνθρωπό μου.

Ἐπειδή ὅμως, αὕτη ἡ ἀγάπη ἀντιτάσσεται στόν ἐγωκεντρικό σημερινό τρόπο ζωῆς καί δέν ἀφήνει περιθώρια γιά προβολή, ὑπερηφάνεια, ἀνωτερότητα προσώπων καί πάνω ἀπ' ὅλα ἱκανοποίηση ἐπιθυμιῶν, ὅπως καταλαβαίνουμε δέν χωράει στήν σύγχρονη ἐποχή. Δέν πρέπει νά ὑπάρχει στήν σημερινή μοντέρνα κοινωνία, διότι χαλάει τήν συνταγή, διότι χαλάει τά σχέδια γιά τήν ἄκρατη ἱκανοποίηση τῶν ἐπιθυμιῶν μας. Ἄρα πρέπει νά χαθεῖ, νά ἀντικατασταθεῖ. Καί πῶς θά γίνει αὐτό; Μά ἀπλούστατα πολεμώντας, σπιλώνοντας καί ἐξαφανίζοντας Αὐτόν πού μίλησε γι' αὐτήν. Γι' αὐτό καί ὅτι ἔχει σχέση μέ Αὐτόν πρέπει νά πάρει ἄλλη ὄψη, ἄλλη χροιά.

Σέ λίγες ἡμέρες θά ἐορτάσουμε καί πάλι τά Χριστοῦγεννα. Τήν μεγάλη αὕτη ἐορτή τῆς γέννησης τῆς πραγματικῆς Ἀγάπης, πού οἱ μοντέρνοι,

φιλελεύθεροι κι έκσυγχρονισταί φίλοι μας Εὐρωπαῖοι, φρόντισαν ἐδῶ καί πολλά χρόνια, νά γίνει γιορτή στολιδιῶν, πολύχρωμων φώτων, πλουσίων τραπεζιῶν καί πλήθους δώρων. Μιά γιορτή δηλαδή, πού δέν μπορεῖ νά πάρει μέρος ὁ φτωχός, ἀλλά μόνον αὐτός πού ἔχει χρήματα. Μιά γιορτή πού ὁ φτωχός γογγύζει καί ὁ πλούσιος εὐφραίνεται. Κι ἀντί ὁ φτωχός νά χαίρεται πού γεννιέται ὁ πολύ πιο φτωχός ἀπό αὐτόν Βασιλιάς καί Σωτῆρας του καί ὁ πλούσιος νά κλαίει γιά τίς ἀμαρτίες του καί νά ζητάει τήν συγχώρηση ἀπό τήν Κύριο καί Κριτή του, ὁ φτωχός λυπᾶται καί ζηλεύει τόν πλούσιο καί ὁ πλούσιος βυθίζεται ὅλο καί πιο πολύ στήν χλιδή καί τήν καλοπέραση πού ἀρμόζει στίς γιορτινές αὐτές ἡμέρες. Ἀντί νά γεμίζει ἡ καρδιά μας ἀπό τόν Θεό μας Χριστό κι ἀπό ἐλπίδα, γεμίζει ἀπό τόν θεό μας Χρῆμα κι ἀπό ἀπελπισία. Χριστούγεννα, λοιπόν, ὀνομάζεται ἡ γιορτή, ἀλλά Χριστό δέν ἔχει. Ἡμέρες ἀγάπης ὀνομάζονται τά Χριστούγεννα ἀλλά ἀγάπη δέν ἔχουν. Ἡμέρες χαρᾶς λέγονται, ἀλλά χαρά δέν ἔχουν. Καί πῶς νά ἔχουν ὅταν ἀπουσιάζει Αὐτός γιά τόν ὁποῖο γίνεται ἡ ἑορτή; Ὁ Κύριος τῆς Ἀγάπης καί τῆς Χαρᾶς!

Καλό θά ἦταν, λοιπόν, νά μὴν μιλοῦμε τόσο εὐκόλα γιά ἀγάπη ὅταν δέν ξέρουμε τί εἶναι, πῶς εἶναι καί ποιά εἶναι. Καί ἡ εὐκαιρία μας εἶναι τώρα, τίς Ἅγιες αὐτές ἡμέρες πού γεννιέται ἡ Ἀγάπη. Ἄς διδαχθοῦμε, ἄς γνωρίσουμε, ἄς μάθουμε πρῶτα γι' Αὐτήν καί μετὰ μιλοῦμε γιά ἀγάπη.

Καλά κι εὐλογημένα Χριστούγεννα.

Ἀναστάσιος Μυρίλλας

Η ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΜΑΣ

**«Εὐφραίνεσθε Δίκαιοι· οὐρανοὶ ἀγαλλιᾶσθε·
σκιρτήσατε τὰ ὄρη, Χριστοῦ γεννηθέντος»**

Θέλοντας νά μᾶς βάλουν σ' αὐτή τήν ἀτμόσφαιρα τῆς εὐφροσύνης γιά τήν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας, τά παιδιά τοῦ Νεανικοῦ Κέντρου τῆς ἐνορίας μας ἐτοιμάζουν ἓνα πλούσιο χριστουγεννιάτικο πρόγραμμα μέ ὕμνους, τραγούδια, κάλαντα, κείμενα κ.ἄ. καί θά μᾶς περιμένουν νά τό ἀπολαύσουμε στό Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτῶν τήν **Κυριακή 22 Δεκεμβρίου 2013** καί ὥρα **7μ.μ.**

Ἄς ἀνταποκριθοῦμε ὅλοι σ' αὐτήν τήν πρόσκληση γιά νά συνεορτιάσουμε τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ μας.

Ὁ Ὑπεύθυνος Νεότητος: π. Πασχάλης Γρίβας

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΙΣΤΗ

Αιαβάζοντας τό βιβλίο τοῦ Ἀειμνήστου Καθηγητοῦ Ψυχιατρικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν καί Προέδρου ἐπὶ σειράν ἐτῶν τῆς Ἑλληνικῆς καί Διεθνoῦς Ψυχαναλυτικῆς Ἑταιρείας, ὁ ὁποῖος ἀπεβίωσε σχετικῶς προσφάτως, κ. Πέτρου Χαρτοκόλλη «**Ἅγιον Ὅρος**»¹ καί τό βιβλίο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου & Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου μέ τίτλο «**Ὁρθόδοξη Ψυχοθεραπεία**»², σέ συνδυασμό μέ τά μαθήματα «**Ἡ ψυχιατρική τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου**», πού γίνονται στήν Πνευματική Ἑστία «**ΥΠΑΚΟΗ**» ἀπό τόν π. Βασίλειο Βολουδάκη, μοῦ δημιουργήθηκε ἡ ἐπιθυμία συγγραφῆς τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου.

Ἀπό πολλῶν ἐτῶν εἶναι γνωστόν ὅτι ἡ Ψυχιατρική, στή συνείδηση ἀρκετῶν ἀνθρώπων, θεωρεῖτο προπύργιο τῆς ἀθεΐας, ιδίως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τήν Ψυχανάλυση καί τίς ἀπόψεις τοῦ Sigmund Freud, τοῦ πατέρα τῆς Ψυχανάλυσης. Ὑπάρχει κλάδος τῆς Ἑλληνικῆς Ψυχιατρικῆς Ἑταιρείας (Ε.Ψ.Ε.) «Ψυχιατρική καί Θρησκεία», ὁ ὁποῖος μελετᾷ εἰς βάθος τήν ἐπιστήμη τῆς Ψυχιατρικῆς καί τήν Θεολογία, προσπαθῶντας νά γεφυρώσει ἐάν ὑπάρχει χάσμα μεταξύ τῶν δύο Ἐπιστημῶν. Στόν κλάδο αὐτό συμμετέχουν Ψυχίατροι οἱ ὁποῖοι διακατέχονται ἀπό θρησκευτική πίστη, καί εἶναι μελετητές τόσο τῆς Ψυχιατρικῆς ὅσο καί τῆς Φιλοσοφίας καί τῆς Θεολογίας.

Βεβαίως, τό πνεῦμα πού πρέπει νά χαρακτηρίζει ἕναν ἔνθεο Ψυχίατρο εἶναι ἡ βαθιά Χριστιανική Πίστη καί ἡ γνώση τῶν Θεολογικῶν κειμένων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, δεδομένου ὅτι ἀναφέρονται ἐκτενῶς στήν Ψυχοπαθολογία τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Σύμφωνα μέ κείμενα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, ὑπάρχει ἀπάντηση σέ ὅλα τα προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τόν καθημερινό ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας καί ἐξηγοῦν μέ τρόπο ἐπαρκῆ καί ἀπολύτως κατανοητό τίς παθολογικές του συμπεριφορές. Ἐδῶ θά πρέπει νά τονισθεῖ ἡ σημασία τῆς ρήσεως τοῦ Ἀειμνήστου Πατρός Παΐσιου ὅτι: «**Ἐάν ὑπῆρχαν πολλοί καί καλοί Πνευματικοί, δέν θά ὑπῆρχαν οἱ Ψυχίατροι**»³.

Συνεπῶς ἀπαιτεῖται ὁ σεβασμός τοῦ Ψυχιάτρου στήν Ὁρθόδοξη Χριστιανική Πίστη καί ἡ ἄριστη γνώση ἀπό τήν πλευρά τῶν Διδασκῶν τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὁποῖες σέ συνδυασμό μέ τή μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἶναι ἡ μεγαλύτερη Πνευματική Κληρονομιά τοῦ τόπου μας. Εἶναι ἐπίσης ὁρατό πόσο ἔχουν αὐξηθεῖ τά ψυχικά προβλήματα τῶν συνανθρώπων μᾶς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας σέ μία κοινωνία πού μαστίζεται ἀπό τήν οἰκονομική καί

κοινωνική κρίση.

Ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη ἀκυρώνει κατὰ τρόπο θαυμαστό τήν ματαιόδοξη παντοδυναμία τοῦ ψυχοθεραπευτῆ, δεδομένου ὅτι εἶναι πολύ ἰσχυρότερη ἀπό τήν ψυχοθεραπεία καί μέ πολύ καλύτερα ἀποτελέσματα. Ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη εἶναι ἡ καλύτερη θεραπευτική ἀπάντηση στήν Κατάθλιψη, πού τό 2020 θά εἶναι ἡ δεύτερη σέ ἐπιπολασμό πάθηση πού θά ταλανίζει τούς συνανθρώπους μας.

Ἐπίσης, εἶναι τεράστια ἡ συμβολή τῆς Ἐκκλησίας μας στήν πρόληψη τῶν ψυχικῶν διαταραχῶν ὅπως ἀναφέρεται στό σχετικό κεφάλαιο τοῦ βιβλίου «**Προληπτική Ψυχιατρική**»⁴, τό ὁποῖο ἔχουν γράψει ὁ Πατήρ Ἀδαμάντιος Αὐγουστίδης, Ψυχίατρος καί Καθηγητής στήν Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καί ὁ Ὁμότιμος Καθηγητής Ψυχιατρικῆς στό ἴδιο Πανεπιστήμιο κ. Γεώργιος Χριστοδούλου.

Ἐπίσης, εἶναι γνωστή ἡ εὐαισθησία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στόν σεβασμό τῶν δικαιωμάτων τῶν ψυχικά ἀσθενῶν συνανθρώπων μας.

Ἐπομένως, ἀπαιτεῖται συστράτευση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας καί τῶν Ψυχιάτρων, πού ἐργάζονται τόσο στόν δημόσιο ὅσο καί στόν ἰδιωτικό τομέα, πρὸς ἀντιμετώπιση τῶν ψυχικῶν νοσημάτων τῶν συμπολιτῶν μας, τά ὁποῖα ἔχουν αὐξηθεῖ μέ γεωμετρική πρόοδο ὡς ἀποτέλεσμα τῆς οἰκονομικῆς καί κοινωνικῆς κρίσης πού μαστίζει τή χώρα μας.

Δρ. Χρήστος Ι. Ἰστίκογλου

Ψυχίατρος – Ἐπιμελητής Α΄ ΕΣΥ

Βιβλιογραφικές Παραπομπές:

1. Χαρτοκόλλης Π. «Ἅγιον Ὅρος», Ἐκδόσεις Κέδρος, Ἀθήνα 2001.
2. Μητροπολίτης Ναυπάκτου & Ἀγίου Βλασίου Ἱερόθεος. «Ὁρθόδοξη Ψυχοθεραπεία», 3 τόμοι, ἔκδοση Η΄, Ἱερά Μονή Γενεθλίων της Θεοτόκου, Λειβαδιά 2004.
3. Μοναχοῦ Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου. «Πνευματική Ἀφύπνιση», Ἐκδόσεις Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, Σουρωτή Θεσσαλονίκης 2004.
4. Αὐγουστίδης Α. – Χριστοδούλου Γ.Ν. «Ἡ συνεργασία ἐκκλησιαστικῶν φορέων στήν Ψυχιατρική Πρόληψη». Στό: Κονταξάκης Γ.Ν., Χαβάκη Κονταξάκη Μ. Ι., Χριστοδούλου Γ.Ν., «Προληπτική Ψυχιατρική καί Ψυχική Ὑγεία», σελ. 153-161, Ἐκδόσεις ΒΗΤΑ, Ἀθήνα 2005.

Περί τοῦ ἐνάτου ἀποστολικοῦ Κανόνος

Μέ τό παρόν ἄρθρο, θά ἀναφερθῶ σέ ἓνα μεγάλο ἐκκλησιαστικό ζήτημα, παρότι γνωρίζω ὅτι εἶμαι ἀνάξιος καί ἁμαρτωλός καί ὁ τελευταῖος πού δικαιούται νά ὁμιλεῖ. Ἐπειδή ὅμως οἱ καιροί εἶναι πολύ δύσκολοι, καί κάποια πράγματα πρέπει ἐπειγόντως νά εἰπωθοῦν καί νά ἐπαναπροσδιοριστοῦν, γι' αὐτό καί παίρνω τό θάρρος νά μιλήσω.

Ὁ λαός μας, παρά τήν τρομερή πλύση ἐγκεφάλου πού ὑφίσταται ἀπό πολλές πλευρές, παραμένει βαθύτατα εὐσεβής. Εἶναι ὅμως σέ ἄρκετά σημεῖα καί ζητήματα ἐν πολλοῖς ἀκατήχητος. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, δυστυχῶς, εἶχε τεθεῖ σέ μία μακρά «βαβυλώνιο αἰχμαλωσία», ὅπως τή χαρακτήρισε ὁ μακαριστός πατήρ Φλωρόφσκυ, αἰχμαλωσία στόν τρόπο ἀντίληψης τῶν πραγμάτων καί στό πνεῦμα τῶν Δυτικῶν. Μόλις τά τελευταῖα χρόνια καί κυρίως μετά τό 1960, τήν ἀλλαγὴ σκέψης στόν θεολογικό ἀκαδημαϊκό χώρο καί τήν ἀναγέννηση τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί τοῦ μοναχισμοῦ, μπόρεσε ἡ Ἐκκλησία μας νά ἀνατροφοδοτηθεῖ καί πάλι ἀπό τή γνήσια ἡσυχαστική πατερική παράδοσή της. Οἱ στρεβλώσεις ὅμως ἀπό τή μακροχρόνια αἰχμαλωσία εἶναι ἀκόμα καί σήμερα σέ πολλά σημεῖα φανερές. Σέ μίαν ἀπό αὐτές τίς στρεβλώσεις θά ἀναφερθοῦμε καί ἐμεῖς σήμερα.

Στά ἀναλόγια ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Ναῶν ὑπάρχει ἓνα σπουδαῖο λειτουργικό βιβλίο μέ τόν τίτλο «Ὡρολόγιον τό μέγα». Ἐκεῖ, ἐκτός ἀπό τά κείμενα πολλῶν Ἀκολουθιῶν καί Παρακλητικῶν Κανόνων, ὑπάρχουν τά τροπάρια ἀλλά καί μικρός Συναξαριστής τῶν καθ' ἡμέραν ἐορταζόντων ἁγίων. Πρός τό τέλος δέ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ὑπάρχει ἓνα πολύ σημαντικό κομμάτι μέ τόν τίτλο «Σύνοψις Κανόνων Ἱερῶν». Ἐδῶ παρατίθεται μία ἐπιλογή ἀπό πολύ σημαντικούς Κανόνες πού ἔχουν θεσπίσει οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἱ Οἰκουμενικές καί Τοπικές Σύνοδοι, ἀλλά καί ἄλλοι Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Μετά ἀπό τό κείμενο τοῦ κάθε Κανόνα, ἀκολουθεῖ μία σύντομη ἀνάλυση ἀπό τούς δύο μεγάλους ἐρμηνευτές τῆς Ἐκκλησίας μας τόν Ἰωάννη Ζωναρά καί τόν Πατριάρχη Ἀντιοχείας Θεόδωρο Βαλσαμῶνα (12ος αἰώνας). Ἡ ἐπιλογή τῶν Ἱερῶν αὐτῶν Κανόνων στό Ὡρολόγιο ἔγινε μέ σκοπό, ὅπως χαρακτηριστικά ἀναφέρει, τήν «πρόχειρον χρῆσιν καί ὁδηγίαν παντός χριστιανοῦ, ἐξαιρέτως δέ τῶν Ἱερωμένων».

Πρῶτος ἀπό ὅλους τούς Κανόνες, καταδεικνύοντας ἔτσι καί τή σπουδαιότητά του, παρατίθεται ὁ ἕνατος Κανὼν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Τό κείμενό του αὐτολεξεῖ ἔχει ὡς ἑξῆς: «Πάντας τούς εἰσιόντας πιστούς, καί τῶν Γραφῶν ἀκούοντας, μή παραμένοντας δέ τῇ προσευχῇ καί τῇ ἀγία μεταλήψει, ὡς ἀταξίαν ἐμποιοῦντας τῇ ἐκκλησίᾳ ἀφορίζεσθαι χρή.» Μέ ἄλλα

λόγια, ὅσοι ὀρθόδοξοι εἰσέλθουν στήν ἐκκλησία κατά τή Θεία Λειτουργία καί ἀκοῦν μέν τίς Θεῖες Γραφές, ἀλλά δέν προσμένουν μέχρι τό τέλος καί δέν μεταλαμβάνουν, αὐτοί θά πρέπει νά ἀφορίζονται γιατί προκαλοῦν μεγάλη ἀταξία στήν ἐκκλησία. Θά πρέπει δέ, στό σημεῖο αὐτό, νά ἔχομε στό νοῦ μας, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἀφορισμοῦ κατά τήν παράδοσή μας ἔχει κυρίως τήν ἔννοια τῆς κατάδειξης στόν πιστό ὅτι αὐτά πού πράττει εἶναι ἐκτός τῶν ὀρίων (ἀφ-ὀρίων), ἐκτός τῶν γραμμῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τρόπου τοῦ ζῆν καί οἱ πράξεις του αὐτές θά τόν ὀδηγήσουν ἀργά ἢ γρήγορα σέ προβλήματα καί ἀδιέξοδα.

Ἀναλύοντας τό κείμενο τοῦ Κανόνα οἱ δύο μεγάλοι ἐρμηνευτές ἀναφέρουν αὐτολεξεῖ, ὁ μέν Ζωναρᾶς ὅτι: «Πάντας ὁ παρῶν Κανὼν ἀπαιτεῖ, τῆς ἁγίας ἐπιτελουμένης θυσίας, μέχρι τέλους προσκαρτερεῖν τῇ εὐχῇ καί τῇ ἁγία μεταλήψει. Καί οἱ λαϊκοί γάρ συνεχῶς μεταλαμβάνειν τότε ἀπητοῦντο». Ὁ δέ Βαλσαμών λέγει: «Ὁ τοῦ παρόντος Κανόνος διορισμός δριμύτατος ἐστίν. Ἀφορίζει γάρ τούς ἐκκλησιάζοντας καί μή παραμένοντας μέχρι τέλους, μηδέ μεταλαμβάνοντας». Τά λόγια, τόσο τοῦ Κανόνος, ὅσο καί τῶν ἐρμηνευτῶν δέν θά μπορούσαν νά εἶναι πιο ξεκάθαρα. Λένε καθαρά καί μετ' ἐπιτάσεως ὅτι δέν νοεῖται ἕνας ὀρθόδοξος νά παρακολουθήσει τή Θεία Λειτουργία καί νά μήν κοινωνήσει. Κάτι τέτοιο εἶναι ἀδιανόητο καί πρόξενος μεγάλης ταραχῆς.

Ὁ ὀρθόδοξος πιστός πάει στή Θεία Λειτουργία γιά νά δεῖ τό Χριστό, νά μιλήσει μέ τό Χριστό, νά προσευχηθεῖ στό Χριστό καί νά κοινωνήσει τό Χριστό. Καί ὁ Χριστός μέσα ἀπό αὐτήν τήν ἀγαπητική σχέση νά χαριτώσει τόν ὀρθόδοξο κατά τά μέτρα τῆς μετάνοιας, τοῦ ἀγῶνα καί τῆς χωρητικότητάς του. Νά γίνουμε οἱ δύο τους ἕνα. Ὁ Χριστός εἶναι Θεός, πού σέ ἱστορικό χρόνο ἔγινε ἄνθρωπος καί ξεκίνησε ἔτσι μία νέα, καινοφανῆ ὄντολογική κατάσταση, αὐτήν τῆς Θεανθρωπίας. Τῆς ἀσυγχύτου καί ἀδιαιρέτου συνυπάρξεως τῆς Θεότητος καί τῆς Ἀνθρωπότητος. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ πρῶτος καί ὁ μόνος Θεάνθρωπος. Καί καλεῖ τόν ἄνθρωπο νά τόν ἀκολουθήσει σ' αὐτήν τή νέα ὄντολογική κατάσταση μέ τό νά γίνει μέ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ καί τόν προσωπικό του ἀγῶνα καί αὐτός κατά χάριν Θεάνθρωπος. Γι' αὐτό καί ἡ ἄρνηση τοῦ ὀρθοδόξου νά κοινωνήσει ἀποτελεῖ ἄρνηση τῆς δυνατότητάς του γιά Θεανθρώπινη ὑπαρξη καί σωτηρία καί ἄρνηση οὐσιαστικά τῆς ἴδιας τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Γι' αὐτό καί ἡ ἄρνηση τῆς κοινωνίας θεωρεῖται ἀπό τούς Ἱερούς Κανόνες ὡς πολὺ μεγάλη «ἀταξία».

Κάθε Κυριακή στίς ἐκκλησίες μας, δυστυχῶς, παρακολουθοῦμε ἕνα ἐντελῶς ἀνορθόδοξο θέαμα, γιά τό ὁποῖο εὐθυνόμαστε ὅλοι ἐμεῖς. Ἐνῶ τή Θεία Λειτουργία τήν παρακολουθοῦν ἑκατοντάδες πιστοί, στό τέλος δέν κοινωνοῦν παρά μόνο 10-20 ἄτομα, στήν πλειοψηφία τους παιδιά. Κανονικά ἔπρεπε νά γίνεται τό ἀντίθετο. Δηλαδή ὅλοι αὐτοί οἱ ἑκατοντάδες πιστοί νά κοινωνοῦν καί ἴσως μόνο μερικοί πιστοί (ἐπεידὴ κανονίστηκαν ἔτσι ἀπό τούς Γέροντες τους γιά καθαρά πνευματικούς λόγους) νά μήν κοινωνοῦν προσωρινά.

Ἐκτός ἀπό τὴν ἄγνοια, πολλά εἶναι νομίζω τὰ αἷτια τῆς ἀνορθοπραξίας μας αὐτῆς. Θὰ σταθῶ ὅμως μόνο στὴν ἀρρώστια τοῦ εὐσεβισμοῦ καὶ τῆς ἀνταπόδοσης, πού μᾶς προσέβαλε ἀπὸ τὴ Δύση. Κατ' αὐτὴν θὰ πρέπει κάποιος ὀρθόδοξος νὰ εἶναι πάρα πολύ ἄξιος, ἀναμάρτητος καὶ ἀριστεύς τοῦ χριστιανισμοῦ, ὥστε νὰ λάβει ἔπειτα ὡς ἀνταπόδοση καὶ βραβεῖο τὴ Θεία Κοινωνία. Τό κριτήριό δηλαδή δέν εἶναι τό δάκρυ τῆς μετάνοιας καὶ ἡ ἀγάπη στό Χριστό, ἀλλά ὁ ἐγωϊσμός τοῦ ὅτι ἐκπληρώσαμε μερικές ἠθικιστικές νόρμες καὶ κανόνες. Καί ἐπειδὴ οὔτε καὶ αὐτούς τούς κανόνες τούς ἐκπληρώνουμε συχνά, κοινωνοῦμε κάθε Πάσχα, πού, ὅπως λένε μερικοί «εἶναι μεγάλη γιορτὴ καὶ ὅλα συγχωροῦνται». Ἀλλά αὐτὴ ἡ προσέγγιση εἶναι λάθος. Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ἓνα κλειστό κλάμπ καὶ λέσχη ἀρίστων. Εἶναι ἓνα νοσοκομεῖο πού προσπαθεῖ νὰ θεραπεύσει ἀρρώστους. Καὶ ἄρρωστοι εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς. Καὶ προστρέχομε στὴν Ἐκκλησία γιὰ βοήθεια, ἀγάπη καὶ σωτηρία. Καὶ ὅσο πιο ἄρρωστοι εἴμαστε, τόσο πιο πολύ ἀνάγκη ἔχομε τῆς Ἐκκλησίας. Ποιός θὰ τολμήσει νὰ πεῖ ὅτι ἀπηλλάγη ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ ἔτσι βραβεύεται μέ τὴ Θεία Κοινωνία; Ἐδῶ σχεδόν κάθε λεπτό πού περνάει ἁμαρτάνομε. Ἀκόμα καὶ τὴν ὥρα πού πλησιάζομε νὰ κοινωνήσουμε ἁμαρτάνομε. Ὡς ἀναλογιστοῦμε μόνο τὴν ψυχικὴ μας ταραχή, τὰ σχόλια, τὴν κατάκριση καὶ τίς μαῦρες σκέψεις πού κάνομε, ἀκόμα καὶ ἐκείνη τὴν ὥρα.

Γι' αὐτό, λοιπόν, θὰ πρέπει ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι νὰ ξαναδιαβάσουμε τούς πατέρες μας, νὰ ἄρομε τίς πολλές στρεβλώσεις τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ ἐπαναπροσδιορίσουμε τίς σωτηριολογικές μας δυνατότητες μέσα ἀπὸ τὴν ἡσυχαστικὴ μας παράδοση. Νὰ θυμόμαστε δέ πάντα, ὅτι δέν εἶναι βραβεῖο ἡ Θεία Κοινωνία. Εἶναι μία ἀγαπητικὴ σχέση μέ τό Χριστό καὶ παράκληση σωτηρίας.

Ἰωάννης Κων. Νεονάκης

MD, MSc, PhD.

Μιά πολυπραγμονοῦσα κυρία

Κίλος ἐκλεκτός, ὁ Γεώργιος Μοῦρτος, μέ τίς «ἀφυπνισμένες» θερινές σκέψεις του, μοῦ θύμισε μιὰ σοφὴ συμβουλή τοῦ Κικέρωνος: «quaeso, ut ratio praeveniat risum tuum: nihil enim est foedius risu irrisione dignissimo» (=Πρόσεχε καλά τό δικό σου γέλιο. Διότι δέν ὑπάρχει πιο ταπεινωτικό πρᾶγμα ἀπὸ ἓνα γέλιο πού σέ κάνει περιγέλο). Ὡς κάποιος αὐτοπροσδιοριζόμενος σάν προοδευτικοὶ στοχαστές καὶ ειδικοὶ (τί λόγος!) ἐπιστήμονες ἀποστρέφονται τ' ἀρχαῖα Ἑλληνικά καὶ Λατινικά. Οἱ συγγραφεῖς πού χρησιμοποίησαν τίς γλῶσσες αὐτές ἔγραφαν πράγματα γι' αὐτούς φαρμακερά.

Ἐπὶ μιᾷ τετραετία ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία ἀσχολεῖται μὲ τὸ τί ἔγραψε, τί εἶπε καὶ τί ἐξακολουθεῖ νὰ λέει «συνωστικά» (δὲν λέμε συνωμοτικά) μιὰ κυρία πού ἐκλέχτηκε βουλευτὴς ἀπὸ τὸ λαὸ τοῦ Πειραιᾶ. Γιὰ τίς ἱστορικὲς τῆς ἀπόψεις ἀπάντησα μὲ ἓνα μικρὸ ἄρθρο ὑπὸ τὸν τίτλο «Πιάτα ἀμαθείας». Διότι βιβλίο τῆς, προοριζόμενο γιὰ παιδιὰ τοῦ Δημοτικοῦ, ἔβριθε λαθῶν. Ἡ ἀκαδημία ἐπεσήμανε κάπου 70-75. Ἐγὼ εἶχα ἐπισημάνει 112 καὶ τὰ εἶχα δύο φορές ὑποδειξεῖ στὴν τότε ὑπουργό, πού σκέπασε μὲ τίς προστατευτικὲς τῆς φτεροῦγες τὴν ἐπιστημονικὴ νεοσσό.

Ἀλλ' ἀπὸ τὸ θόρυβο ἡ κυρία κέρδισε μιὰ ἀπρόσμενη δημοσιότητα πού τῆς χάρισε καὶ βουλευτικὴ ἰδιότητα. Μὲ ὅσα ἔχει πεῖ καὶ ἔχει πράξει ἔχει προσβάλει τὴν εὐαισθησία τῶν Ἑλλήνων, τουλάχιστον αὐτῶν πού δὲν ντρέπονται νὰ φέρουν τὸ ὄνομα αὐτό. Ἀπέφευγα συστηματικὰ νὰ ἀσχοληθῶ μαζὶ τῆς γιὰ νὰ μὴν τῆς προσφέρω δωρεὰν προβολή. Ἄλλωστε εἶναι δυσάρεστο ν' ἀνοίγει κανεὶς διάλογο μὲ ἀγραμμάτους. Οἱ τίτλοι σπουδῶν, ὅπως κατάντησαν σήμερα, δὲν σέ κάνουν γραμματισμένο· σέ κάνουν – πιθανῶς – πετυχημένο. Ὅταν ὑπάρχει καὶ πολιτικὴ ὑποστήριξη.

Πρόσφατα ἡ πολὺλαλη κυρία –καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς– στράφηκε ἀρχικὰ κατὰ τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἀκολουθῶς κατὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν καὶ Λατινικῶν. Φυσικὰ, ὅ,τι εἶχα νὰ πῶ γιὰ τίς κλασσικὲς γλώσσες, τὸ εἶπα μὲ τὰ βιβλία μου «Ἀλαλία» (1983) καὶ «Ἀλεξία» (1996) καὶ μὲ πληθὺς ἄρθρα. Ὡστόσο γιὰ νὰ μὴ νομισθεῖ ὅτι σιωπῶ ἔκανα σὲ κάποιους σταθμούς, ἐπειδὴ μοῦ τὸ ζήτησαν, κάποιες δηλώσεις. Γιὰ τὰ θρησκευτικὰ εἶπα:

«Ὅποιος κατέχει στοιχειωδῶς τὴν ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας γνωρίζει ὅτι αὐτὴ ἦταν πάντα στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὴ θρησκεία ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐποχὴ ὡς τὴ νεώτερη. Συνεπῶς, ὑποβάθμιση τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν συνιστᾷ ὑποβάθμιση τῆς παιδείας. Ἀπόψεις περὶ τοῦ ἀντιθέτου συνιστοῦν ὑποβάθμιση τῆς νοημοσύνης μας».

Κι ἐπειδὴ εἶχα τὴν πληροφορία ὅτι ἡ κυρία εἶναι βουλευτὴς ἀριστεροῦ κόμματος, πρόσθεσα τὴν ἀκόλουθη πληροφορία πού δὲν μεταδόθηκε. Ὁ σπουδαῖος μαρξιστὴς πολιτικὸς καὶ φιλόσοφος Ἀντόνιο Γκράμσι (ἰδρυτὴς τοῦ Ἰταλικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος) εἶχε χαρακτηρίσει τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν βασικὸ στοιχεῖο τῆς Ἰταλικῆς κουλτούρας πού δὲν μπορεῖ νὰ διαγραφεῖ ἢ νὰ ἀλλοιωθεῖ. Πολὺ ἀργότερα ὁ Ἑνρίκο Μπερλίνγκουερ εἶχε πεῖ ὅτι τὸ μάθημα πρέπει νὰ ἀναβαθμισθεῖ. Δὲν εἶναι ἄλλωστε τυχαῖο ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ διαπρέποντες στὴ Γαλλία πολιτικοὶ ἔχουν ἀποφοιτήσει ἀπὸ θρησκευτικὰ σχολεῖα καὶ παρὰ τὸν ἀντιθρησκευτισμὸ τους στέλνουν καὶ τὰ παιδιὰ τους σὲ τέτοια σχολεῖα.

Κι ἐπειδὴ ἡ κυρία ἐπανῆλθε, ἀναγκάσθηκα νὰ κάνω κι ἄλλη δήλωση: «Κάποιοι ἄνθρωποι διακατέχονται ἀπὸ Ἡροστράτειο σύνδρομο. Ἐπιζητοῦν, διὰ τῆς καταστροφῆς ἢ τῆς προσβολῆς ἱερῶν καὶ ὁσίων, τὴν εὐκολὴ προβολή, τὴν ἡροστράτεια δόξα. Τέτοια λόξα!». Δὲν θέλησα νὰ προσθέσω τὸ «ἔασον αὐτοὺς θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς», διότι φράση λογία, ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἀρχαία ἔχει γίνεи ἀκατάληπτη πλεον ἀπὸ τὸ σουλεῖμανομαθὲς Ἑλληνικὸ κοινόν. Αἰσθάνθηκα πάντως νὰ πῶ, τελειώνοντας τὴ δήλωσή μου πρὸς τὸν

ραδιοφωνικό σταθμό, ότι ή εν λόγω κυρία πολυπραγμονεῖ, ἀδολεσχεῖ καί ἀσημαντολογεῖ. Ὡς ἀνήκουσα –πιθανῶς προσωρινά– στὸν ἀριστερό χῶρο, θὰ ἔπρεπε νά γνωρίζει ὅτι ὁ Κάρολος Μάρξ, πνευματικός πατέρας ὅλων σχεδόν τῶν ἀριστερῶν κομμάτων, ἔλεγε ὅτι θὰ ἔδιωχνε μέ τὸ μαστίγιο ἀπὸ τὸ ναὸ τοῦ πνεύματος ὅλους αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους πού στρέφουν τοὺς ἐργάτες ἐναντίον τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς κληρονομιάς.

Καί κάτι πού δέν πρόφθασα νά προσθέσω: ὅταν ὁ Μάρξ ἀντιμετώπιζε κάποιον χοντροκέφαλο συνομιλητή, τοῦ ἔλεγε σαρκαστικά: «Ἄντε, παιδί μου, νά μάθεις ἀρχαῖα Ἑλληνικά καί ἔλα ἔπειτα νά μιλάς». Τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά συμβάλλουν στήν ἀπόφραξη τοῦ ἐγκεφάλου. Κάποιοι τὰ πολεμοῦν γιατί θέλουν τῇ νέᾳ γενιά μέ «περιφραγμένα» μυαλά. Φοβᾶμαι ὅτι ἡ ἐπόμενη ἄποψη – εἰσήγηση τῆς πολυπραγμονούσας κυρίας θὰ εἶναι ἡ κατεδάφιση τοῦ Παρθενῶνος. Ὅλα τὰ περιμένω. Ἡ κυρία ἔχει ἐξελιχθεῖ σέ ἄχθος Ἑλλάδος.

Σαράντης Καργάκος

«Δέν τό ἔκανα ἐγώ!..»

Αὕτῃ εἶναι ἡ πιό συνηθισμένη ἀπάντηση τῶν παιδιῶν στήν ἐρώτηση: «γιατί τό ἔκανες αὐτό;» «Δέν τό ἔκανα ἐγώ», ἀπαντοῦν ἀμέσως καί ἐπιμένουν μέ πάθος σέ αὐτήν τήν ἀπάντηση, προσπαθώντας νά πείσουν γιά τήν ἀδωότητά τους αὐτοὺς πού τὰ κατηγοροῦν ὅτι ἔκαναν κάτι πού δέν ἦταν σωστό. Φαίνεται ἐκείνη τήν ὥρα ὅτι εἶναι γιά τὰ παιδιά ζήτημα ζωῆς καί θανάτου νά πείσουν καί νά πεισθοῦν, ὅτι δέν ἔκαναν κάτι λάθος. Δέν ἀκοῦνε τὰ ἐπιχειρήματα τῶν μεγάλων πού προσπαθοῦν νά τὰ ὀδηγήσουν στήν παραδοχή τοῦ λάθους τους, μέ τή λογική, λέγοντάς τους γιά παράδειγμα: «ἀφοῦ σέ εἶδα τώρα νά τό κάνεις», ἢ «ἀφοῦ διαμαρτύρεται τό ἄλλο παιδί ὅτι τό ἐνόηλθες. Ψέματα λέεις;» Δέν ἀκοῦν τίποτε, ἀρνοῦνται νά σκεφτοῦν λογικά, ἀλλά ἐπιμένουν νά ἐπαναλαμβάνουν διαρκῶς: «Δέν τό ἔκανα ἐγώ!» Ἀκόμη κι ἂν τοὺς διαβεβαιώσεις ὅτι δέν θά τὰ μαλώσεις ὅταν παραδεχθοῦν τό λάθος τους, ἐκεῖνα ἐπιμένουν στήν ἄρνησή τους.

Φαίνεται λοιπόν, ὅτι ἡ ἄρνηση αὕτῃ τῆς ἐνοχῆς δέν πηγάζει ἀπὸ τό φόβο τῆς τιμωρίας. Δέν ἔχει σημασία γι' αὐτά μήπως τιμωρηθοῦν γιά τή σφαλιάρα πού ἔριξαν στό διπλανό τους, οὔτε τὰ ἀπασχολεῖ νά ἀποκαταστήσουν τό ἄδικο πού ἔπραξαν σέ βάρος ἑνός ἄλλου παιδιοῦ, ἀλλά τήν ὥρα τῆς ἐπίπληξης, αὐτό πού προέχει γι' αὐτά εἶναι νά μὴν ἀποδειχθεῖ ὅτι εἶναι ἐνοχα γιά νά μὴν διαταραχθεῖ ἡ σχέση τους μέ τόν γονιό ἢ τόν δάσκαλο πού τὰ μαλώνει γιά ὅ,τι ἔκαναν. Εἶναι ζωτικῆς σημασίας γιά τὰ παιδιά νά μὴν χάσουν οἱ μεγάλοι τήν καλή εἰκόνα πού ἔχουν γι' αὐτά. Δέν ἀντέχουν καθόλου τήν συνειδητοποίηση ὅτι ἀπογοήτευσαν μέ τήν συμπεριφορά τους. Κι ἐπειδὴ ἐκείνη τήν ὥρα δέν

μποροῦν νά διορθώσουν αὐτό πού ἔκαναν, ἐπιλέγουν αὐτομάτως τήν ἄρνηση.

Αὕτῃ ἡ ἀντίδραση τῶν παιδιῶν ὅμως, παρατηρεῖται ἐξίσου συχνά καί στούς μεγάλους. Δύσκολα καί ἐμεῖς οἱ ἐνήλικες παραδεχόμαστε ὅτι κάναμε κάτι πού δέν εἶναι σωστό. Μόλις κάποιος μᾶς ἐπισημάνει τό λάθος μας, ἀμέσως ἀντιδρούμε καί προσπαθοῦμε ἢ νά τό ἀρνηθοῦμε ἢ νά πείσουμε τόν ἄλλο ἄνθρωπο ὅτι λάθος μᾶς ἔκρινε καί ὅτι αὐτό πού κάναμε δέν ἦταν αὐτό πού νόμιζε.

Καί παρατηροῦμε συχνά, ὅπως καί στά παιδιά, ὅτι δέν ἔχει σημασία αὐτό καθ' αὐτό τό λάθος πού κάναμε, ὅσο τό γεγονός ὅτι μέ τό λάθος μας αὐτό ξεπέσαμε στά μάτια τῶν ἄλλων. Εἶναι πολύ πιθανό το ἴδιο το γεγονός νά μήν εἶναι κᾶν σπουδαῖο. Ὅμως, ἡ παραδοχή του εἶναι γιά μᾶς ἀξεπέραστο πρόβλημα. Μᾶς φαίνεται ἐκείνη τήν ὥρα ὅτι μειώνεται ἡ προσωπικότητά μας. Ἄν ἀξιολογήσουμε ἄλλη στιγμή τό γεγονός μέ ψυχραιμία, μπορεῖ νά παραδεχθοῦμε ὅτι δέν ἦταν κάτι φοβερό. Ὅταν ὅμως κάποιος ἄλλος μᾶς ἀποδοκιμάσει, ἐμεῖς δυσκολευόμαστε νά τό δεχτοῦμε.

Τί εἶναι αὐτό ποῦ μᾶς ἐμποδίζει νά παραδεχθοῦμε ὅτι πέσαμε ἔξω; Ἡ μεγάλη ἰδέα γιά τόν ἑαυτό μας; Ἡ θλιβερή διαπίστωση ὅτι ἐμεῖς οἱ «σπουδαῖοι» κατά τά ἄλλα ἄνθρωποι, ξεπέσαμε σέ ἓνα ἀτόπημα; Ἡ μήπως ἡ ἀγωνία μας νά μήν μᾶς κακοχαρακτηρίσουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι γιατί δέν θέλουμε νά ξεπέσουμε στά μάτια τους; Ὅ,τι ἀπό ὅλα καί νά ἰσχύει, ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δυσκολευόμαστε πολύ νά τό παραδεχθοῦμε. Κι ὅμως! Ἄν τό σκεφτοῦμε ἀργότερα, μέ νηφαλιότητα καί κριτική διάθεση, θά διαπιστώσουμε ὅτι τό νά παραδεχθοῦμε εὐθέως τό λάθος μας εἶναι μιά στάση παλληκαρίσια. Εἶναι μιά στάση λεβέντικη, ἡ ὁποία εἶναι σχεδόν ἀδύνατον νά μήν ἐπιδοκιμαστεῖ ἀπό τόν συνομιλητή μας. Ἐάν ἐκείνη τήν ὥρα τῆς ἐπίπληξης, παραμερίζοντας τήν δική μας δυσκολία, σταθοῦμε καί ἀκούσουμε αὐτόν πού μᾶς ἐπαναφέρει στήν τάξη καί παραδεχθοῦμε ὅτι ἔχει δίκιο, αἰσθανόμαστε αὐτόματα ὅτι τό θέμα γιά μᾶς ἔχει ἤδη λήξει, ἔχουμε θγεῖ κατά τί σοφότεροι ἀπό αὐτήν τήν ἐμπειρία καί ὁ συνομιλητής μας ἔχει διαμορφώσει μιά πολύ καλή εἰκόνα γιά μᾶς. Γιατί, ποιός μπορεῖ νά μᾶς κακοχαρακτηρίσει ὅταν δεῖ ὅτι ἐπιδιώκουμε τήν βελτίωση τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἐκμεταλλευόμενοι κάθε ἀφορμή; Τό νά ἀκούσω τόν διπλανό μου τί ἔχει νά μοῦ πεῖ, μόνο θετικό ἀποτέλεσμα μπορεῖ νά ἔχει. Διότι, ἐάν αὐτό πού θά μοῦ πεῖ δέν ἀληθεύει, δέν ἔχω ζημιωθεῖ καθόλου. Ἐάν ὅμως ἀληθεύει, μπορῶ νά γίνω σοφότερος μέ τό νά δεχθῶ τήν παρατήρηση καί νά βελτιωθῶ σάν ἄνθρωπος.

Ἐάν μᾶς εἶναι τόσο δύσκολο νά παραδεχθοῦμε τό λάθος μας χωρίς νά προβάλουμε ἓνα σωρό δικαιολογίες, πόσο πιό δύσκολο εἶναι νά κατανοήσουμε τήν συμπεριφορά τοῦ Ἀγ. Νεκταρίου καί τόσων ἄλλων Ἀγίων οἱ ὁποῖοι συκοφαντήθηκαν, ἀδικήθηκαν κι ὅμως δέν ἔδειξαν τήν δική μας ἐπιμονή στό νά ἀποδείξουν τήν ἀθωότητά τους!

Μαρίνα Διαμαντῇ

Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Ὅμιλίες μέ σκοπό νά βοηθηθοῦμε
στήν πνευματική μας ζωή γίνονται στήν Ἐνορία μας,
στήν Πνευματική ΕΣΤΙΑ τῶν Ἐκδόσεων «**ΥΠΑΚΟΗ**»,
Μαυρομιχάλη **96** :

- Κάθε **ΚΥΡΙΑΚΗ** πρωΐ, μετά τήν Θ. Λειτουργία,
ἀπό τίς **11:30** ἕως τίς **1:30** τό μεσημέρι,
μέ γενικό Θέμα:

«**Διάγνωσις καί θεραπεία τῶν προβλημάτων
τῆς Ἀνθρώπινης ψυχῆς μέ ὁδηγό τίς
“ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ” τοῦ Ἁγίου Λύγουστίνου**».

Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος γίνεται διάλογος μέ τοὺς ἀκροατές.
Πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας παρατίθεται δωρεάν ἓνα μικρό πρόγευμα
πρός ἀναψυχὴν τῶν προσερχομένων εὐθύς μετά τή Θ. Λειτουργία.

Κάθε **ΤΡΙΤΗ**

- Γίνονται «**ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ**», 6 - 7 μ.μ., με γενικό Θέμα:
«**Ἡ Ψυχιατρικὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου**».
- Ἐπακολουθεῖ 7-8 μ.μ. «**ΣΧΟΛΗ ΝΕΩΝ**», στήν ὁποία συζητοῦν
οἱ **ΝΕΟΙ** καί συμμετέχουν ὡς ἀκροαταὶ **ΓΟΝΕΙΣ & ΣΥΖΥΓΟΙ**.

Ἐπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος Βολουδάκης.

-
- Κάθε **ΤΕΤΑΡΤΗ** ἀπόγευμα, στό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Νεκταρίου μετά τόν
Ἑσπερινό καί τήν Παράκληση οἱ ὁμιλίες ἔχουν γενικό Θέμα: «**Τό Φῶς τῆς
Ἁγίας Γραφῆς στό σκοτάδι τοῦ σύγχρονου κόσμου μας**».

Ἐπεύθυνος - Συντονιστής: π. Φίλιππος Μίαρης.

